ԺԷ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4285 — ՄԱՐՏ 29/11 ԱՊՐԻԼ 1900 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ — 11 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1317 — ԺԷ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4285

درعليه‌ده غلطه‌ده (آرەولك) غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորաշունեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 Ղրշ.
» » » վեցամսեայ 70 »
» » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆրնք
» » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխանակ [illegible] կ'ընդունուի, 115 ղրուշի [illegible] 100 [illegible]
Եղական [illegible] բաժանորդներուն [illegible]
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ԴԱՒԻԹ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Երկու շաբաթ անցաւ այն օրէն ի վեր, ուր հողին յանձնեցին ողբացեալ Սարգիսեանի մարմինը, ծիւրած, հալած, անողոք հիւանդութեամբ մը, որ չխնայեց անոր, ոչ ալ կողակցին ու զաւակներուն արցունքներուն։

Տասնըչորս տարուան պատուաւոր պաշտօնավարութենէ մը վերջը, հայ մանուկներու դաստիարակութեան համար, իր կեանքին ամէնէն աղուոր ու բեղմնաւոր օրերը մաշեցնելէ վերջը, ա՛յնչափ սիրով ու գուրգուրանքով կազմած բնտանեկան անոյշ բոյնէն հեռու, ազգային Հիւանդանոցին մէկ անկիւնը, կնքեց իր մահկանացուն, սիրտը անբացատրելի տրտմութեամբ մը համակուած իր սիրած ձագերուն անստոյգ ապագային համար։

Ազգին մէկ անխոնջ վաստակաւորն էր ան, ու պէտք չէ զարմանալ թէ ազգը, իր բոլոր պաշտօնական մարմիններով, անոր անկողնին շուրջը համախմբուեցաւ, առաջին օրէն, անոր ցաւերը ամոքելու, անոր վիրահար սիրտը կենդանացնելու, յուսահատ մտածութիւնները անոր հոգիէն հեռացնելու համար։ Տարաբախտ Սարգիսեան գերազանցապէս մեծ գործի մը այդ համեստ մշակը, որուն ցաւին դէմ դարման չգտաւ գիտութիւնը, աչքերը աշխարհի լոյսին յաւիտեան գոցելէ առաջ, ազգին կտակեց իր պաշտած ամուսինն ու զաւակները, բայց մեզմէ ո՞վ ոչ ոք չի կրնար ըսել ապահովապէս, թէ այս վերջին խորհրդաւոր վայրկեանին, կսկիծ մը չմորմոքե՞ց իր ամուսնի ու հօր զգայուն սիրտը, թէ ցաւի անբացատրելի հառաչ մը չանցա՞ւ հոգիէն, իր թողած որբերուն ապագային համար։

Այդ որբերը, որ Հօրեղնուն Նոր գոցուած գերեզմանին քով, պատառ մը չոր բաբեկ հացերնուն կը խառնեն իրենց աղի արցունքները, այդ որբերը ազգին զաւակներն են, հիմայ ամէնէն աւելի. ամէն հայ անհատի հարազատ եղբայրներն են անոնք, իրենց անփորձ հասակին մէջ զարնուած ցաւերուն ամէնէն մեծովը, սիրոյ ու խնամքներու կարօտ։ Ու սեւերու մէջ այդ վշտահար կինը, որ կորուսած ամուսինը պիտի մնայ պահիկ մը՝ զաւակներուն սիրոյն համար, ազգին մէկ անտէր աղջիկն է ան, մեր ամէնուս մէկ հարազատ քոյրը, որուն վրայ ծանրացաւ բախտին անողորմ բազուկը, և որուն բան մը պարտական ենք ամէնքս ալ։

* * *

Եթէ ապահով ըլլայի թէ ուրիշներ, ինծմէ առաջ, չունեցան ու չհաղորդեցին այս մտածութիւնը, պիտի առաջարկէի անպաշտօն կերպով որ կամական այն բոլոր Նուէրներէն զատ, զոր ազգին բոլոր անդամները ըրին ու պիտի ընեն անշուշտ ի նպաստ Սարգիսեանի ընտանիքին, բոլոր հայ ուսուցիչներն ու հայ ուսանողները, առանց բացառութեան և առանց խտրութեան, պարտաւոր համարէին ինքզինքնին մէյմէկ պզտիկ նպաստի, ի յիշատակ հայ դաստիարակի մը որ իր բոլոր կեանքը նուիրեց մտաւորական յառաջդիմութեան կենսատու գործին։

Այդ պզտիկ, ամենահամեստ նուէրները, չքաւոր ու ամէն կերպով կարեկցութեան արժանի ընտանիքի մը, նիւթական սատար մը ըլլալէ զատ, բարոյական մեծ առաւելութիւն մըն ալ պիտի ունենային, ապացուցանելով անգամ մըն ալ թէ աղքատ ժողովուրդի մը իբրապէս նախանձելի վիճակի մը տէր չեղող մէկ դասակարգն իսկ, իր չերմ մը հացին մէկ պատառը, բոլորանուէր կու տայ պաշտօնակից եղբայրներէն մէկուն չքաւոր ընտանիքին, և թէ մեր մատաղ մանուկները, որ չունին դեռ կեանքի ցաւալից փորձառութիւնը, բայց որ արցունքներ կը տեսնեն իրենց հասակակից որբերու աչքերուն մէջ, կարեկցութեամբ կը մօտենան անոնց, ու կ'ողորմին այն սեւեր ով մայրիկին որ այրին է հայ ուսուցչի մը։

Կ. ՈՍԿԵԱՆ

ՌՈՒՍ ԿԵԱՆՔԷՆ

ԱՅԺՄԷՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ՇՈՒՐՋԸ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

ԿՈՒՐՍԿ, 13 Մարտի 1900

Կուրսկում գոյութիւն ունի մի Նշանաւոր վանք կուսակրօնների, որի շէնքը բռնում է ահագին տարածութիւն և ինչ պէս պատմում են ունի մեծ հարստութիւն։ Ամսոյս 3ին վանքը տօնում էր երկրորդ տարեդարձը այնտեղ պատահած հրաշագործութեան, ներկայութեամբ տեղական և շրջականերից եկած ուխտաւորների անհամար բազմութեան։

Կ'ուզէ՞ք իմանալ թէ ինչ հրաշք էր դա։

Երկու տարի առաջ այդ վանքի մի պատկերի տակ տեղի ունեցաւ մի արկած, որ աւերեց ամբողջ պատը, թողնելով — վարդապետների ասելով — պատի վրայ կախ դրուած Աստուածածնայ պատկերը բոլորովին անվնաս և անաղարտ։

Ո՞վ էր հեղինակը այդ գործի, յայտնի չեղաւ. միայն Նա ունեցաւ այն հետեւանքը, որ լսելով հրաշքի մասին՝ լայնատարած Ռուսաստանի բոլոր ծայրերից անթիւ ուխտաւորներ վանքը թափեցին համբուրելու հրաշագործ պատկերը։

Վանքի գանձարանը կ'երեւակայէք ի հարկէ թէ ինչ ահագին օգուտ ունեցաւ դէպքից։ Վանքի նախագահ եպիսկոպոսը դէպքից յետոյ հեռացրուեց իր պաշտօնից։

* * *

Մի ուրիշ հրաշքի մասին պատմում է Պետերբուրգի թերթերից մէկը, աւելացնելով միեւնոյն ժամանակ որ լուրի հաղորդողը իր հասարակական դիրքով արժանի է վստահութեան։

Սիմբիրսկի նահանգի Սունգուր գիւղաքաղաքում փետրուար 19ին երեկոյան 1ից մինչեւ 11 (ը. ե.) երկնքի հարաւային կողմում տեսնուել է հետեւեալ հետաքրքիր երեւոյթը։

Պայծառ օդի ժամանակ, պարզ և անամպ երկնքում պայծառ կերպով փայլում էր չորս անկիւնանի մի խաչ, կարմիր գոյնով։ Խաչը ունէր մի մետրոյից աւելի մեծութիւն և կենդրոնում վառվում էր երեկոյան փայլուն ցոլքը։

Այդ երեւոյթը — թղթակցի ասելով — նկատել են Ալրանի նահանգի և ուրիշ 50 վերստ հեռաւորութեան վրայ գտնուող տեղերում։

Երեւոյթը զարհուրելի կերպով վախեցրել է ժողովրդին։ Դրա համար էլ աւելացնում է լուր հաղորդողը — գիւղական փոքրիկ եկեղեցին պահքի առաջի շաբաթներում լիքն էր աղօթողների և հաղորդուողների անհամար բազմութեամբ, որոնք կարծես սպասելով մի զարհուրելի մահուան, շտապում էին իրենց խիղճը մաքրել մեղքերից։

Տասնըիններորդ դարի վերջում հրաշքնե՜ր...

* * *

Ռուսական կայսերական Ակադեմիան առաջիկայ 1925 թւականին տալու է մի հազուագիւտ մրցանակ ռուս լեզւով գրուած Աղեքսանդր Ա. կայսեր ամենալաւ պատմութեան համար։

Այդ մրցանակը հիմնուած է 1833 թւին Գեներալ Ալեքսէյ Տրակչէեվի կողմից, որ այդ նպատակով նուիրել է 50,000 րուբլի։

Կայսերական գանձարանի ստացագիրը, ուր Տրակչէեվ մտցրել է յիշեալ գումարը, յանձնել է նա ի պահպանութիւն Ս. Պետերբուրգի կրթական մի յայտնի հիմնարկութեան, նշանակելով թւականը (1925) երբ այդ գումարը տոկոսներովը միասին պիտի տրուի յիշեալ աշխատութեան համար որպէս մրցանակ։

1925ին մրցանակի գումարը կազմելու է... 1,918,960 րուբլի՛, որը կը ստանայ ամբողջապէս այդ պատմութեան բաղդաւոր հեղինակը։

* * *

Փետրուար 21ին Կիեվի շրջանում այնպիսի մի ձիւնախառն փոթորիկ բարձրացաւ, որ ամբողջ Նահանգը ծածկել էր ձիւան լայն շերտերով, անկարելի դարձնելով երկաթուղիների կանոնաւոր երթեւեկութիւնը։

Այժմ երբ ձիւնը սկսում է հալել, ճանապարհների վրայ գտնում են սառած մարդկանց դիակներ, որոնք պատահելով փոթորիկին մնացել են ձիւնի տակ, հնար չունենալով ազատվել։

Մինչեւ այժմ հանել են 20 դիակ։

Այդ օրերում փոթորիկը և ձիւնը բաւական խաղեր են խաղացել Նաեւ Ռուսաստանի այնպիսի մասերում, որոնք երբեք Նրան սպասելիս չեն եղել, Բաթումում և Բագում, և այնպիսի մի ոյժով որ այդ տեղերում չեն յիշում երբ և իցէ պատահած լինի։ Բաթումում արդէն կանաչած ծառերի ճիւղերը խորտակվել են ձիւնի ծանրութիւնից։

* * *

Իր ժամանակին ահագին աղմուկ հանեց Բեզինի փոստային կայարանի կառավարչի անհետանալը, որ իր հետ տարել էր գանձարանի փողերից 25,000 րուբլի։

Այսօրերումս ինչպէս հաղորդում է Օդեսսկի Լիստոկ թերթը, Վոլոչիսկ կայարանում աւստրիական գնացքի ժամանած միջոցին, ներկայանում է ժանդարմին մէկը և խնդրում է կալանաւորել իրեն, որովհետեւ ինքը Պետրոշեվիչն է՝ Բեզինի փոստի նախկին կառավարիչը։

Առնելով փողերը նա — իր ասելով — անցել է Բրնդձիվիլայի կայարանի վրայով արտասահման եղել է Մոնթէ Կարլօյում ուր և խաղի մէջ կորուսեր է բոլոր փողերը։ Մնացել է միայն մի քանի րուբլի և նա գրպանումը 38 րուբլիով դարձել է Ռուսաստան նորից, թէ՛ հայրենիքի կարօտից և թէ խղճի տանջանքից։

* * *

Ավերում Նորերումս դատում էին ազնուական Նիկոլայ Ռոդիսլավսկուն։ Գործը որպէս պատմում են մայրաքաղաքի թերթերը չափազանց հետաքրքիր է և բնորոշ։

Ռոտիսլավսկին Ավերի բանտի վերակացուն էր ամբողջ չորս տարի։ Օգտուելով այն հանգամանքից որ ընդհանուր վերատեսուչը հիւանդութեան կամ ուրիշ պատճառաւ գրեթէ երբեք չէր այցելում բանտը, Ռոտիսլավսկին իր ժամանակի մեծ մասը անց էր կացնում տրակտիրներում — գինետներում։

Բանտում, որը գրեթէ զուրկ էր հըսկողութիւնից, կեանքը ընթանում էր իր կարգով։ Բանտարկեալները թողնուած էին իրենց կամքին և ապրում էին ինչպէս իրենց քէֆը կ'ուզէր։ Բաւական է ասել որ բանտի Ներքին դռները երբեք չէին կողպվում։ Արտաքին դուռը նոյն իսկ գրեթէ բաց էր ամբողջ օրը։ Դա ոչ թէ բանտ էր այլ հիւրանոց, սակայն և այնպէս օրինակ չէր եղել որ բանտարկեալները փախչէին, ո՛վ գիտէ, գուցէ հենց այդ ազատութեան պատճառաւ։ Զարմանալի սակայն որ վերակացուն որ եւ է դիտաւորութեամբ, գիտակցաբար տալիս է եղել այդ ազատութիւնը բանտարկեալներին, այլ միմիայն բացարձակ ծուլութիւնից։

Եւ այդպէս բանտարկեալները զգում են եղել իրենց որպէս տանը. գալիս են եղել միմիանց մօտ հիւր, ազատ կերպով այցելում կանանց մասը, հիանալի ժամանակ անցկացնում մինչեւ անգամ գիշերում այնտեղ։ Կանոնադրութիւնը տեղի է ունենում եղել այդտեղ առանց արգելքի և ամենալաւ չափերով։

Եթէ բանտարկեալներից մէկին պէտք է ունենում եղել տուն գնալու, բաւական էր որ Նա այդ մասին յայտնէր վերակացուին. Նա Նրան թողնում էր խօսք առնելով որ կը վերադառնայ։ Պատահում էր որ գնում էին առանց թոյլտուութեան բայց երկու դէպքումն էլ չի պատահել ոչ մի անգամ որ գնացողները իրենց ժամանակին չվերադառնային. սակայն վերադառնում էին Նրանք փառաւորապէս հարբած։

Դատարանը որոշեց հեռացնել Ռոտիսլավսկուն պաշտօնից և զրկել աստիճաններից։

ԱԲԵԼ ԱՊՐԵՍԵԱՆՑ

ԻԶՄԻՐԻ ԳՈՐԾԵՐ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

ԻԶՄԻՐ, 22 Մարտի 1900

Մեծ պահոց օրերուն երբ շատերը կ'ապաշխարեն... սրճարաններու մէջ, մանաւանդ քանի որ Թուզի ու չամիչի գործ չկայ հիմակու հիմա, բամբասանքը քասներորդ կարգի մեղք մը սեպելով և կամ օրուան մօտան, պիտի փորձեմ այս թղթակցութիւնս ալ քիչ մը անով համեմել, հոգ չընելով թէ ինչ պիտի ըսեն պղսական թերթի մը Գ. Տ. Ն. և իրեն նմանները։

Մենք Իզմիրցիներս բարի սովորութիւն մը ունինք մեր պապերէն ժառանգած...։ Խօսքս կիսատ թողուցիք, ոչ ասոր անոր պէս յոյն սպասուհիներու միայն խնդիրը յառաջ պիտի քշեմ, ո՛չ ալ ֆարափամոլութիւնը (Գ. Նուպարեանի ականջը չփրցուելու համար «այս բառս՝ քիչ մը բամպակ թող խցէ), ասոնք ունակութիւններ են, և առաջինին համար մենք մեզի շատ անգամ խնդացած ենք, երբ աս ու ան իբր դարման հայ սպասուհիներ կ'առաջարկեն, առանց խսկապէս գիտնալու թէ մեր շատ մը տուներուն մէջ սպասուհիներու դերը աւելով ու խոհանոցով չի վերջանար։

Մեր բարի սովորութիւնն է միշտ մտաւոր անցեալով պարծենալ։

Գրեթէ ամէն Իզմիրցի, ամէնէն բարձր դասակարգէն, մինչեւ ընկերային վարի խաւերու բնակիչը, խորհրդաւոր ժպիտ մը կ'ունենայ զինքը ուրիշ քաղաքացիներու հետ բաղդատած ատենը։ Մտաւոր անցեալէն ուրիշ հով մը մնացած է մեր վրայ։

Ընթերցողներս պիտի մեղադրեն թէ սկսայ մեծխօսական անհասկնալի լեզուով մը խօսիլ։ Շատ մի՛ ճապաղէք, բարեկամներս։ Մարդ խոստովանանքի ատեն միշտ այսպէս կ'ըլլայ։ Հովի պէս կը պարենք, տարին մինչեւ վերջը գործի մը վրայ ենք, կ'երթանք, կու գանք, խորունկ խնդիրները կ'ուսումնասիրենք, անզգալապէս անկապաշտ գրականութեան վէպերու հերոսներուն կեանքը կ'ապրինք, ու մեր չորս կողմը մեծ բաներ մը ընողի արհամարհոտ ժպիտովը կը դիտենք։ Ու կը պարծինք մտաւոր անցեալով։

Շարունակ առաջ քշելու փափաք մը ունինք մեր երբեմնի բարերարներուն, գրագէտներուն, գիտուններուն անունները, ծիծաղելի միամտութեամբ մը չմըտածելով անգամ թէ այդ մեծութիւնները կերպով մը արգահատելի անշքութիւն մը երեւան կը հանեն։ Ատեն մը կը նախանձէին մեր բարերարներու առատաձեռնութեան վրայ, իրենց ձեռքը մինչեւ հոս կ'երկնցնէին նոյն իսկ Պոլսեցի Հայերը։ Հիմա Կոլոմբ մը պէտք է հոն Կիւլիվէր մը գտնելու համար։ Ի՞նչ, հիմակ ալ բարերարներ չունի՞նք միթէ։ Տակաւին անցեալ տարի չորս հարիւր լիրանոց կտակ մը հարիւր յիսունոց չէնքով մը անուշ տեղը չկապուեցա՞ւ։ Աղքատ աշակերտներու և աշակերտուհիներու հագուստներ չե՞ն շինուիր, պայմանով որ անոնք կարգով որոշեալ օր մը եկեղեցի երթան, նորերը հագած, և ամէն կողմ լրագիրներու մէջ թմբուկներ զարնուին բարերարին համար։

Այս տարուան պարահանդէսներու, հանդէսներու զուտ արդիւնքը վեց հարիւր լիրան չանցաւ։ Պոլսոյ հիւանդանոցին համար մէկ նուագահանդէսը ութը հարիւր լիրա բերաւ։ Այս է մեր տարբերութիւնը։

Պոլիս իրական բարերարներ ունի Խասաքեան, Ճաքրեան պէս. Կիւլպէնկեան Սերովբէ էֆէնտիի մահուամբ բաց մնացած տեղը իր որդին կը լեցնէ արդէն, մենք ի՞նչ ունինք — Մենք խորհրդաւոր ժպիտ մը ունինք զմեզ ուրիշներուն հետ բաղդատած ատեններս։ Գրական պատուաւոր անուն մը միայն մնացած է տակաւին ասպարէզի վրայ, Մամուրեանինը։ Ոսկանեան [illegible] տարի է չի գրեր. Զիլինկիրեան քանի տարի է. Նուպարեան ալ վիճաբանութիւններով զբաղելով կանցնէ ժամանակը։ Բարի ճանապարհ։

* * *

Բայց գալով օրուան խնդրին պարտուց բարձման ժգժգումն է. գուշակեցէք ապահովաբար։ Ըստ օրինի Քաղաքական Ժողովոյ պայմանաժամը լրացած է, բայց բնական էր որ Ս. Առաջնորդը չընդունէր տրուած հրաժարականը, որ պարզապէս փախուստի ճամբայ մըն էր, գուցէ երկար ատենէ ի վեր մտածուած։

Երկար տարիներէ ի վեր ո՛չ Տնտեսականի ու ոչ Ուսումնականի տեղեկագիր չեն կարդացած մեր մանկա՛ւացոչ աչքերը. բնական էր որ աւելի բարձր մարմինի մը գործունէութեան տեղեկագիրն ալ տեսնելու բաղդը չունենային։ Տարօրինակ չէ՞ որ Իզմիրցիներուս համար ամէն բան վարագոյրի ետեւ է մինչեւ հիմա։ Երրորդ տարին է այս Քաղաքական կազմութեան, ի՞նչ արդիւնք։ Լսածիս համեմատ ոմանք գուշակներու դիմելու միտք ունին եղեր, գոնէ պարզ պատասխան մը առնելու համար։ Հա՛ գանձապետութեան խնդիրը կայ, որուն հարցնես դարձեալ նոյն խորհրդաւոր ժպիտը, բայց մեր գիտցածը, ժպիտով խնդիր չի պարզուիր։ Մեզի պէս լայն ուղեղ չունեցող մարդիկ տակաւին — ճիշդը խոստովանելով — բան մը չեն հասկցած սա հանգամանքէն։ Նուէր չէ, պարզ փոխատուութիւն մըն է հարիւրէն փոխանակ վեցի՝ երեք տոկոսով և հաստատ հիմերու վրայ դրուած։ Արդէն գիտենք թէ մեր հարուստները փտած տախտակի վրայ չեն կոխեր։ Ինչ է այս ժգժգումին պատճառը։ Ահա հանելուկ մը, անլուծելի մեհենագիր մըն ալ ա՛ս։

Մինչեւ հիմա 3280 լիրա ստորագրուած են... թուղթի վրայ։ Մեծագոյն գումարը երեք հարիւր լիրան չանցնիր և այդ հաշուով առաջին նուիրատուն (!) հարիւրին վեցի վրայ երեքը կորսնցնելով, տարին ինը լիրա, Նուիրած կ'ըլլայ թեմին սնտուկին։ Տարին ինը լիրա, բայց գումարը երեք հարիւր լիրա է, բաւական խոշոր չէ՞ հնչեր։ Երեք հարիւր լիրան նուէր չէ՛, այլ փոխատուն տարեկան ալ ինը լիրա չահ պիտի առնէ սնտուկէն։ Բայց կարելի է մէկ երկու հարուստ մտածած ըլլան գուցէ թէ օրին մէկը Ս. Առաջնորդը կ'ելլէ իրենցմէ այդ գումարը իբր նուէր կը խնդրէ։ Ասոր բանելիք չկայ։

Բայց մենք, պարզ մահկանացուներս, ասոնցմէ բան մը չկրնալով հասկնալ ու հաշուով գտնելով թէ եթէ նոյն իսկ չորս հազար լիրա հանգանակուի (!) արկղին շահը հարիւրէն երեքէն միայն հարիւր քսան լիրա պիտի ըլլայ տարեկան, կ'առաջարկենք որ այդ գումարը ժողովրդային հանգանակութեամբ կամ նուագահանդէսով մը ձեռք բերուի։ Սինեօր Քրիսպիի համար պատմուած ման, աւելին պէս պէտք գլուխ մէկ փրանքի հանգանակութիւն չենք առաջարկեր, մտածելով մանաւանդ թէ կիները կրնային վշտանալ, զիրենք բարեգործական մասնակցութենէ զրկել ուզելնուս համար։ Ու ոչ ալ ծայրայեղ [illegible] առաջարկ մըն է բերածս, որ աւելէ վերջ մեր Խորհուրդները կիներէ կազմուին, — աչքի առջեւ ունենալով մանկապարտէզի չէնք մը զոր կանանց կրթասիրական ընկերութիւնը շինեց եւ զոր հիմա սասր յաջորդող Խորհուրդներ պիտի չկրնային լրացնել։

Մտածել վերջ թէ արդի Պատ. Քաղ. Ժողովը կամովին իր վրայ առաւ պարտուց բարձման բովանդակ պատասխանատուութիւնը, իր ընտրուած օրէ՛ն իսկ, լրջօրէն հանրային կարծիքը կը ներկայացնենք ըսելով թէ պարզապէս պարտական է աճապէլ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանին անդուլ ջանքերուն, այս ժգժգումներուն վերջ մը տալով։ Փախուստի ճամբայ չկայ բնաւ։

Խոստացան, պարտակա՛ն են կատարել, կանխաւ վստահ ըլլալով հանրային երախտագիտութեան, զոր կը վայելեն արդէն։

Մ. ԱՐԾԻՒԵԱՆ

—)(3)(—

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵՆԷՆ

ՓՈԹՈՐԻԿԸ

Միրանտա պատասխանեց.

—Իմ սէրս շա՛տ խոնարհ է. աւելի գեղեցիկը տեսնելու փափաք չունիմ ես։

—Come on, young man, — հո՛ս եկուր, — գոչեց Բրոսբերօ Ֆէրտինանտի, ինծի չհնազանդելու կարողութիւն չունիս դուն։

—Չունի՛մ իրաւցնէ, պատասխանեց Ֆէրտինանտ, եւ առանց գիտնալու թէ մոգական զօրութենէ մըն էր որ զրկուած էր իր բոլոր գործող կարողութիւններէն, կը զարմանար թէ ինչո՞ւ այդպէս աչքը Միրանտայի յառած՝ տարօրինակ կերպով պարտաւորուած էր Բրոսբերոյի հետեւելու։ Երբ Բրոսբերօ ետեւէն քարայրէն ներս կը մտնէր, ըսաւ ինքնիրեն.

«Բոլոր ուժերս ջլատուած են, իբր թէ երազի մը մէջ ըլլայի. բայց այս մարդուն վարմունքը եւ զգացած անզօրութիւնս լուսոյ ճառագայթներ պիտի ըլլային ինծի, եթէ կարենայի անգամ մը՝ բանտէս պրծելով այդ չքնաղ աղջիկը ձեռք ձգել։

Բրոսբերօ երկար ատեն չպահեց Ֆէրտինանտը քարայրին մէջ, քիչ մը ետքը դուրս հանեց բանտարկեալը և ամենադժուարին գործ մը դրաւ անոր առջեւ, միանգամայն աղջկան գիտակցութիւնը հրաւիրելով՝ այդ բանին. յետոյ, իբր ուսումնասրահը երթալ պատրուակելով, գաղտնապէս զանոնք դիտել սկսաւ։

Բրոսբերօ քանի մը ծառի կոճղեր դրած էր Ֆէրտինանտի առջեւ, որպէս զի կ'եղեւէ զանոնք, բայց ազնուականները այդպիսի տաժանելի աշխատութիւններու վարժուած չըլլալով, Միրանտա քանի մը րոպէ ետքը տեսաւ որ իր սիրականը կը մեռնէր խոնջէնքէ. ուստի,

—Աւա՛ղ, գոչեց ան, մի՛ տանջեր ինքզինքդ այդչափ. հայրս հիմա իր գործին է զբաղած, երեք ժամ բացակայ է հոսկէ, կ'աղաչեմ, հանգչէ քիչ մը։

—Ո՛վ իմ սիրելի օրիորդս, պատասխանեց Ֆէրտինանտ, չե՛մ համարձակիր այդ բանին. հանգչելէ առաջ պէտք է գործս աւարտեմ։

—Եթէ դուն հանգչիս, ե՛ս պիտի կատարեմ գործդ, յարեց Միրանտա։

Բայց Ֆէրտինանտ ամենեւին չպիտի հաւանէր այդ բանին։ Փոխանակ օգնականի, Միրանտա խոչնդոտ մը դարձաւ, որովհետեւ, երկար խօսակցութիւն մը սկսան անոնք, այնպէս որ, փայտ կճեղելու գործը շատ դանդաղ յառաջացաւ։

Բրոսբերօ, որ այս գործը տուած էր Ֆէրտինանտի՝ անոր սէրը փորձելու համար, կարդալու գացած չէր, ինչպէս կ'ենթադրէր աղջիկը, այլ անոնց քով անտեսանելի կերպով կայնած էր, խօսակցութիւնն մտիկ ընելու համար։

Ֆէրտինանտ Միրանտայի անունը հարցուց, և ան զրուցեց անոր, միանգամայն չեշտելով որ հօրը հրամանին չափազանց հակառակ էր ըրածը։

Բրոսբերօ ժպտեցաւ միայն, իբր աղջըկան անհնազանդութեան այս առաջին օրինակին, որովհետեւ, մոգական արուեստին զօրութեամբ, աղջիկը մէկէն ի մէկ սիրոյ մատնած ըլլալով, չնեղացաւ անոր՝ իր սէրը յայտնելու կերպին մէջ հրամաններու զանցառութիւններ գործելուն։ Եւ մեծ հաճոյքով մտիկ ըրաւ այն ներբողը որուն մէջ Ֆէրտինանտ՝ իր ճանչցած կիներէն բոլորովին գեր ի վեր հռչակելով Միրանտան, յաւիտենական սէր մը կ'ուխտէր անոր։

Ֆէրտինանտի այդ գովաբանութիւններուն համար, որով կ'ուզէր ան աշխարհի բոլոր կանանցմէ գեր ի վեր դասել իր սիրականին աննման գեղեցկութիւնը, սապէս պատասխանեց Միրանտա.

—Ուրիշ կնոջ դէմք մը չեմ յիշեր տեսած ըլլալ, ոչ ալ քեզմէ և հօրմէս զատ անձ մը, սիրելի բարեկամս։ Ի՞նչ կերպարանք ունին ուրիշ մարդիկ, չեմ գիտեր ա՛դ. բայց, հաւատա՛, սիրելիս, որ քեզմէ զատ ուրիշ ընկեր ունենալ չպիտի ուզէի աշխարհի մէջ և ոչ ալ կրնայ երեւակայութիւնս գծել դէմք մը, զոր կարենամ սիրել այնքան, որքան քուկդ. բայց սիրելիս, կը վախնամ որ շատ համարձակ կը խօսիմ քեզի հետ, և կը մոռնամ հօրս խրատ պատուէրները։

Բրոսբերօ ժպտեցաւ այդ խօսքը լսելով գլուխը շարժեց, իբր թէ ըսել ուզէր.

—Ճիշդ ուզածիս պէս կը դառնայ խնդիրը, աղջիկս պիտի ամուսնանայ այս տղուն հետ։

Ապա, Ֆէրտինանտ, ուրիշ աւելի գեղեցիկ կերպով մը, պատմեց միամիտ աղջկան թէ, ինք մեծ հարստութեան մը ժառանգորդն էր և թէ իր կինը պիտի ըլլէր զինքը։

—Ո՛հ, տէր իմ, պատասխանեց Միրանտա, խե՛նթ եմ ես որ ուրախանալու տեղ կու լամ։ Պարզ ու սուրբ անմեղութեամբ մը պիտի խօսիմ հիմա քուկդ պիտի ըլլամ ես, եթէ կ'ուզես զիս ունենալ։

Բրոսբերօ տեսանելի ըլլալով անոնց, ընդմիջեց Ֆէրտինանտի երախտագիտութեան պոռթկումը։

—Մի վախնաք տղաքս, ըսաւ ան, լսեցի ձեր բոլոր խօսածները և ուրախացայ։ Եւ դուն Ֆէրտինանտ, եթէ քեզի հետ շատ խիստ վարուեցայ, սուղ տուգանքով մըն է որ պիտի փոխարինեմ ատիկա, — աղջիկս տալով քեզ։ Քու սէրդ փորձելու համար էր որ այդքան տանջանքներ տուի քեզի, և դուն, հաւատարիմ գտնուեցար ուխտիդ մէջ։ Ուստի, իբր պարգեւ, որուն դուն արժանի ես մեծապէս, քու սուրբ սէրովդ, աղջիկս կու տամ քեզի, և մի ծիծաղիր երբ պարծենամ թէ՛ ամէն գովեստէ վեր է ան։

Յետոյ, իր ներկայութիւնը անհրաժեշտ ընող զբաղումներ պատրուակելով, հրաման տուաւ որ նստին անոնք քովէ քով և խօսին, մինչեւ իր դարձը։ Եւ Միրանտա ասոր հնազանդելու ո և է դժկամակութիւն չյայտնեց։

Երբ Բրոսբերօ մեկնեցաւ անոնց քովէն, իր Արիէլ ոգին կանչեց, որ շուտ մը ներկայացաւ անոր, անձկոտ՝ տեղեկութիւններ տալու Բրոսբերոյի բարեկամին և անոր համախոհին հետ իր ունեցած անցքերուն վրայ։

Արիէլ պատմեց, թէ ինչպէս զգայազիրկ ու սարսափահար ըրած էր զանոնք իր ցուցուցած ու լսել տուած արտասովոր բաներով, երբ անոնք յոգնած դադրած կը թափառէին անօթի, թէ ինչպէս մէկէն ի մէկ երեւալով, անմահական համադամներ դրած էր անոնց առջեւ, և ճիշդ այն միջոցին, երբ կը պատրաստուէին անոնք ուտելու, թեւաւոր հարպիայի մը երեւոյթը առած էր անոնց դէմ և ճաշը աներեւոյթ թացուցած, և ապա, ի մեծ ապշութիւն, այս հարպիան խօսած էր անոնց, յիշեցնելով իրենց անգթութիւնը զոր ցոյց տուած էին երբեմն Բրոսբերոյի և անոր պզտիկ աղջկանը հանդէպ գէշ վարուելով։

Թարգմ. ԵՆՈՎՔ

(Շարունակելի)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին անցեալ հինգշաբթի օրուան նիստին մէջ գաղթային նախարար Պ. Չէմպրլէն ըսաւ թէ պաշտօնապէս տեղեկութիւն չունի որ Շթայն նախագահը յայտարարութիւնով մը սպառնացած ըլլայ հրացանի բռնել՝ զինուորական ծառայութենէն փախչիլ ուզող Անգլիացիները։ Նախարարը յարեց թէ այդ մասին տեղեկութիւն պիտի առնէ։

Երեսփոխան մը հարցուց թէ Սթէրնպէրկի կոմսը որ Բարտէպէրկի մէջ Անգլիացիներուն դէմ կռուած, Կոլուար մէջ «Աշխարհ և Անգլիա» խորագրով յօդուած մը գրած և Քրոնեէ զօրավարին բանակին հետ գերի ինկած էր, ինչո՞ւ ազատ արձակուած և Անգլիա դառնալու արտօնուած է։ Պատերազմական նախարարութեան խորհրդական Պ. Ուինտէմ պատասխանեց. «Այդ գործին վրայ պաշտօնապէս բան մը չեմ գիտեր։ Կ'երեւայ թէ Քրոնեէ զօրավարին անձնատուութենէն առաջ Սթէրնպէրկի կոմսը գերի ինկած է։ Անցագիրները կանոնաւոր էին։ Կրցաւ բոլորովին գոհացուցիչ բացատրութիւններ տալ։»

Երեսփոխան Պ. Ուիլէմ Ռէտմընտ ըսաւ. «Կ'երեւայ թէ Սթէրնպէրկի կոմսը գերման սպայ մը ըլլալուն համար արձակուած է և թէ Գերմանիոյ կայսրը բարեխօսած է թոյլ տալ անոր որ Լոնտոն երթայ, փոխանակ Սէնթ-Հէլէն կղզին ղրկուելու։»

Պ. Ուինտէմ լռութիւն պահեց։ Ուրիշ երեսփոխան մը հարցուց թէ արդեօք Սթէրնպէրկի կոմսը ինքզինքը երբեւէ լրագրական թղթակից մը ներկայացուցած է։ Պ. Ուինտէմ հաստատական պատասխան տուաւ։ Խորհրդականը յարեց թէ հիմա 2700 պօէր գերիներ կան անգլիական նաւերու մէջ վար դրուած։ Ատոնց 2000ը անմիջապէս Սէնթ Հէլէն պիտի ղրկուին, միւսները ցամաքի վրայ պիտի պահուին, մինչեւ որ Սէնթ Հէլէնի մէջ անոնց համար ալ բնակարաններ պատրաստուին։ Պ. Պալֆուր յայտարարեց թէ իրաւագէտ խորհրդականները բաւարար պատճառներ չեն գտած՝ բանակին քանի մը մատակարարներուն դէմ դատ բանալու համար։ Ուստի այդ նպատակով քննիչ յանձնաժողով մը պիտի կազմուի, ինչ որ աւելի լաւ պիտի ըլլայ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԵՏՔԸ

Հարաւ-ափրիկեան հաշտութեան յանձնաժողովը, անցեալ հինգշաբթի, Լոնտոնի մէջ գումարուեցաւ՝ հարաւային Ափրիկէի խնդրին կարգադրութեանը վրայ խորհրդակցելու համար։ Պ. Պրայս առաջարկեց հանքային շրջանակները դառնել Թրանսվալի միացած մասէն։ Պ. Քորթնի կարծիք յայտնեց թէ պէտք է պահել երկու Հանրապետութեանց անկախութիւնը։ Սըր Ռոպէրթ Ռէյտ ըսաւ թէ անգլիական թեւարկութիւն մը կարելի է աւելի արդիւնաւոր ըլլայ։

—Տուրպանէն կը հեռագրեն թէ հոն ալ միթինկ մը գումարուեր և որոշում մը քուէարկուեր է թէ երկու Հանրապետութեանց անգլիական հողին կցուելովը միայն կարելի է ապահովցնել Հարաւային Ափրիկէի մէջ խաղաղութիւնը և բարեկեցութիւնը։

—Լէտիսմիթի մէջ ալ միթինկ մը գումարուելով նոյն միտքով որոշում մը քուէարկուեր է։

ՈՍԿԻԻ ՀԱՆՔԵՐԸ

Օտանձցի մը, որ ամիս մը առաջ Բրէթորիա կը գտնուէր, յայտարարեր է թէ Քրիւկէր նախագահը, Թրանսվալի դրամներու գործածութեան մասին դժուարութիւններու հանդիպած ըլլալով, կը պատրաստուի անգլիական դրամներ կոխել տալ 1892ի և անոր յաջորդող տարիներուն թուականով։ Այդ Օտանձցին կ'ըսէ թէ հանքերու շահագործումը բաւական ոսկի կ'արտադրէ՝ պատերազմին ծախքերը հատուցանելու համար։ Մեծ քանակութեամբ դեղին մետաղներ պահուեր են։ Փաղերանոցին մէջ աշխատութիւնները անընդհատ կը շարունակուին։

«ԹԱՅՄԶ»ԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Թայմզի ուրբաթ օրուան թիւին մէջ հրատարակուած հեռագիրներ.

Լէտիսմիթ, 4 ապրիլ. — Երկաթուղիի գիծը նորոգուեցաւ մինչեւ Սընտէյ Ռիվըր։ Պօէրները տակաւին Պիկկարսպէրկ կը գտնուին, բայց փոքրաթիւ խումբերով դաշտը կ'իջնեն բարձունքներէն։ Երեք շաբթի օրը անանձն խումբ մը գրաւեց բլուրը մը, բանակէտէն 5000 մէթր հեռուն։ Մեր հեծելազօրքերու շրջուն պահակախումբերը կրակ բացին անոնց վրայ։ Պօէրներու բանակէտէն անոնց կորուստներուն տագրբեալ մէկ ցուցակը գտնուեցաւ, ուրկէ կ'երեւայ թէ աղէտալի չատ մահեր պատահած են։ Լէտիսմիթի օգնութեան եկած անգլիական զինուորներուն մէջ ալ նոյն հիւանդութենէն դէպքեր կը պատահին, բայց չատ թեթեւ։

Լուրէնցօ-Մարքէզ. — Պ. Ուոթքինսըն, որ մարտ 29ին Հաիսիթէն մեկնած է, բոլորովին կը հերքէ այն լուրը թէ Անգլիացիներ հրացանի բռնուած ըլլան Պօէրներուն կողմէ Թրանսվալի բանակին մէջ ծառայել չուզելուն համար։ Պ. Ուոթքինսըն կը յարէ թէ Հարիսմիթի մէջ թէեւ Անգլիացիները դժուարութիւններ կ'ունենան բայց բնաւ բռնութեան ենթակայ չեն։

Պլէօմֆոնթայն. — Թշնամին երէկ մեծ թիւով և երեք թնդանօթով երեւցաւ դէպ ի Պրշմանսքոբ, ուր աւստրալիացի հեծելազօրքերու գումարտակ մը կը պահպանէ իբրեւ դիտարան։ Մեր յառաջապահներուն հետ ընդհարումներ կատարուեցան. բայց կ'երեւայ թէ Պօէրները Պլէօմֆոնթայնի աջ կողմը քիչ մը աւելի տեղ ձեռք անցնելու կը փափաքէին։ Այս առտու կանուխ հարաւային կողմէն թնդանօթի ձայներ լսուեցան։

Մէյֆէքինկ, 23 մարտ. — Երեք օրէ ի վեր ռմբակոծութիւնը դադրած է և թշնամիին թնդանօթները լուռ կը մնան։ Միայն երկու կողմէ հրացանաձգութիւններ կը կատարուին, առանց իրարու մեծ վնաս պատճառելու։

—Մոլոբոյի Պօէրներու բանակետղէն ապրիլ 1 թուականով կը հեռագրեն. —Երէկ բուռն ընդհարում մը կատարուեցաւ։ Անգլիացիները Մէյֆէքինկէն դուրս ելան։ Ռամաթլապամայի կողմէն Բըլմէր գնդապետին հեծելազօրքերն ալ մեր վրայ յարձակեցան։ Այդ երկու յարձակումներն ալ ետ մղելով վեց Անգլիացիներ գերի բռնեցինք։ Մեր կորուստը չատ քիչ է։ Մէյֆէքինկի պաշարումը կը շարունակուի։

Բեթուլիա, 3 ապրիլ. — Շաբաթ օրը Ռոտմէթլապամայի մէջ կատարուած ճակատամարտին ատեն անգլիական հինգ սպայ ու ինը զինուոր Պօէրներուն ձեռքը գերի ինկան։ Ատոնց ամէնքն ալ Բըլմէրի զօրագնդէն էին։ Անգլիական հինգ սպաներէն երեք հարիւրապետներ ծանրապէս վիրաւորուած ըլլալով երկուքը մեռան։ Պօէրները կը տիրեն Թրապանչուէլ։

Ուբէնէր, 4 ապրիլ. — Պօէր թնդանօթաձիգներ երբեմն կրակ կ'ընեն անգլիական շրջան պահակախումբերուն վրայ։ Պրապանթ զօրավարին զօրաբաժինէն զինուոր մը վիրաւորուեցաւ։ Քանի մը Պօէրներ, որոնց աչքերը փակուեցան բանակէտը մտնելէ առաջ, Պանթ զօրավարին սա գիրը յանձնեցին Անգլիացիներուն.

«Քանի մը հազար Պօէրներով հոս կը գտնուիմ և անմիջական անձնատուութիւն մը կը պահանջեմ, յանուն մարդկութեան, և պատճառ չտալու համար կեանքերու կորուստի մը որ վերջին ճակատամարտէն աւելի սոսկալի պիտի ըլլայ։»

Անգլիացիները ետ դարձուցին Պօէրները, թուղթ մը յանձնելով անոնց, որուն վրայ «պատասխան չկայ» գրուած էր։

—Պաշտօնները կը ծանուցանեն թէ Պօէրներու փոքրաթիւ խումբեր բանագնացի դրօշով դէպի անգլիական դիրքերը կը յառաջանան, անձնատուր ըլլալու համար։ Անգլիացիները թշնամիին դիմադրելու վիճակին մէջ են։ Այսօր հինգ պօէր հետապնդիչներ գերի բռնուեցան։

ՕՌԱՆԺԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Օռանժի Երեսփ. Ժողովը անցեալ կիրակի (ապրիլ 1) բացուեցաւ Քրոնշթատի մէջ։ Շթայն նախագահը բանախօսութիւն մը արտասանելով ըսաւ թէ հակառակ Պլէօմֆոնթայնի անձնատուութեանը, լիայոյս է թէ վերջնական յաղթանակը երկու Հանրապետութիւնները պիտի տանին։ «Թրանսվալ, ըսաւ նախագահը, պարտաւորուեցաւ պատերազմելու։ Օռանժ ուրիշ բան չունէր ընելիք, եթէ ոչ մնալ քոյր հանրապետութեան, համաձայն դաշնադրութեան տրամադրութիւններուն։ Պատերազմը սկսաւ պաշտպանելու անկախութիւնը որ այնչափ սուղ գնուած է՝ նախահայրերու արիւնով։ Մեր զէնքերը յաջողեցան մեծ զարմացում պատճառելով թէ՝ ամբողջ աշխարհի և թէ նոյն իսկ մեզի։»

Շթայն նախագահը յետոյ գովեց Ժուպէռ զօրավարը և յարեց թէ Անգլիացիները, հակառակ իրենց թիւին առաւելութեանը, Կարմիր Խաչին և բանագնացի դրօշին իրաւունքները բռնաբարելու յանցանքը գործեցին, որով հարկ եղաւ իրողութիւնը հաղորդել չէզոք տէրութիւններուն։ «Լորտ Ռոպէրթսի յայտարարութիւնը, յարեց Շթայն նախագահը, չկրցաւ գժտութիւն սերմանել Օռանժցիներուն մէջ։ Հաշտութեան համար Լորտ Սոլզպէրիի մօտ դիմում ընելով հանդերձ Եւրոպա ու Մ. Նահանգները պատգամաւորութիւններ ղրկեցինք, որոնք չէզոք տէրութեանց դիմում պիտի ընեն արիւնահեղութիւնը կասեցնելու համար։ Կը մաղթեմ որ այդ ջանքերը յաջողին։ Օռանժի անկախ պետութիւնը Թրանսվալի մէջ առժամեայ փոխանաւութիւն մը շրջաբերութեան հանեց։ Կը յուսամ թէ Օռանժ դիւրութեամբ ձեռքէ պիտի չհանէ, այնչափ սուղ գնած մէկ բանը։»

Երեսփ. Ժողովը նախագահին յայտարարութիւններուն հաւանութիւն յայտնելէ ետքը իր գումարումները յետաձգեց անպայման կերպով։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ

Լորտ Ռոպէրթսի աղէտ կացութիւնը դառն խորհրդածութիւններու կ'առաջնորդէ անգլիական մամուլը։

Սթանտըրտ դիտել կու տայ թէ, Լէտիսմիթի ու Քիմպըրլիի ազատումէն և Քրոնեէ զօրավարին անձնատուութենէն ետքը, այնպէս երեւցաւ թէ պատերազմը չատ պիտի չտեւէ. բայց Լորտ Ռոպէրթս Պլէօմֆոնթայն հասնելէն ի վեր, իրերը տարբեր ձեւ մը ստացան։ «Անգլիական աչագին բանակ մը, կը յարէ նոյն թերթը, անգործութեան դատապարտուած է Օռանժի մայրաքաղաքին մէջ, շրջապատուած Պօէրներէ որոնք մեծ գործունէութիւն ցոյց կու տան։ Պօէրները կը տիրեն մէկ մեծ մասին այն երկրին զոր Անգլիացիներ իրենց երկրին միացած կը կարծէին։»

Տէյլի Թէլէկրաֆ ալ կ'ըսէ թէ Լորտ Ռոպէրթսի անգործութեան դատապարտուելովը Պօէրները կը վերստանան իրենց քաջութիւնը։

Տէյլի Նիւզ կը կարծէ թէ Պըրշմանսքոբի մէջ Պօէրներուն վերջին յաջողութիւնը ծանր հետեւանքներ պիտի ունենայ։

Տէյլի Մէյլ կը խոստովանի թէ Լորտ Ռոպէրթսի կացութիւնը թէեւ անմիջական վտանգի տակ չէ, սակայն տագնապալից է։ «Պօէրները, կը յարէ նոյն թերթը, պիտի կրնան զգուշանալ ո և է ճակատամարտէ և ամէն կերպով պիտի աշխատին կտրելու անգլիական բանակին հաղորդակցութիւնները, որուն ամէն կողմերուն կը սպառնան այս միջոցիս։ Անգլիոյ բանակին մէջ հեծելազօրքերու պակասութիւնը չատ ցաւալի է։»

ՍԸՐ ՌԸՏՎԷՐՍ ՊԸԼԸՐ

Լէտիսմիթէն կը գրեն թէ Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի բանակին փոխադրութեանց ծառայող եզներուն մէջ հիւանդութիւն մը երեւան ելած է որ մեծ կոտորած կ'ընէ։ Այդ լուրը չատ ծանրակշիռ է, վասն զի ատով անգլիացի զօրավարին գործողութիւնները պիտի ջլատուին։

ՄԱՌԷՕՅԼ ԳՆԴԱՊԵՏԸ

Ֆրանսացի մը Վիյպուա Մառէօյլ գնդապետին մահը դառն տպաւորութիւն մը գործեց Բարիզի մէջ։ Ազգային և միապետական կուսակցութեան պատկանողները կը ցաւին գնդապետին մահուանը համար։ Գերմանացի Սթէրնպէրկի կոմսը որ Անգլիա կը գտնուի, յայտարարեր է թէ Մառէօյլ գնդապետը քաջութեամբ կռուած է պատերազմի դաշտին վրայ և ո եւ է վտանգէ չէ խուսափած։

ՍԼԱՊԵԽՏ ԳՆԴԱՊԵՏԸ

Սլապէխթ գնդապետը Թայմզի թղթակցին հետ ունեցած տեսակցութեանը միջոցին յայտարարեր է թէ Անգլիոյ հետեւակները աշխարհի բոլոր հետեւակներէն գերազանց են. իսկ հեծելազօրքերը ընդհակառակը ամէնէն վար են։

ԼՈՐՏ ՌՈՊԵՐԹՍ

Լոնտոնէն կը հեռագրեն Քէօլնիշէ Ցայթունկի թէ Լորտ Ռոպէրթս կարեւոր պատրաստութիւններ կը տեսնէ Պօէրներուն վրայ մեծ յաղթանակ մը տանելու համար։ Միւս կողմէ Պօէրները, Պլէօմֆոնթայնի ջուրի ճամբաները քանդելու յաջողած ըլլալնին քաջալերուելով, յուսալից են թէ պիտի յաղթեն Անգլիացիներուն։

ԼՈՐՏ ՌՈԶՊԵՐԻԻ ՃԱՌԸ

Լորտ Ռոզպէրի ակումբական Ընկերակցութեան մէկ միթինկին նախագահելուն առթիւ բանախօսութիւն մը արտասանելով ըսեր է.

«Տէրութիւնը չփառաւորողները այսօր անմշան փոքրամասնութիւն մը կը կազմեն։ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմը ոչ թէ յարձակողական, այլ պաշտպանողական պատերազմ մըն է։ Տէրութեան ստացուածքներուն վրայ մասէ չափ յաւելում մը ընելու խնդիր չկայ, այլ հաստատուն հիմերու վրայ պահպանել այս տէրութիւնը որուն ամբողջութեամբ և նախանձով կը նայի Եւրոպայի մէկ մասը։ Պէտք է պատրաստ ըլլալ ամէն հաւանականութիւններու դէմ։ Զարմանալի են այն զրոյցները թէ միաբանութիւն մը կայ Մեծն Բրիտանիան ջնջելու համար աշխարհագրութեան քարտէսէն։ Կը հաւատա՞ն թէ ինչ լաւ է ջախջախումը տէրութեան մը որ միշտ խաղաղութեան եւ ազատ փոխանակութեան կուսակից է։»

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն, 9 մարտ. — Ուօրէնթընէն ապրիլ 7 թուականով կը հեռագրեն թէ Անգլիացիները ռմբակոծեր են Ֆուրթէնսթրիմը որ Պօէրներուն ձեռքը կը գտնուի։ Պօէրները Կարմիր Խաչի դրօշը պարզեր և Անգլիացիները դադրեցուցեր են կրակը։

Ուաշինկթըն. — Այսօր մեծ միթինկ մը գումարուեցաւ ի նպաստ Պօէրներուն, որոնց համար համակրական որոշումներ տրուեցան։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Աւստրիոյ կայսրը, որուն համար հեռագիրը ծանոյց թէ մայիս 5ին Պէրլին պիտի երթայ, քանի մը օր հոն պիտի մնայ, Գերմանիոյ կայսեր ու կայսրուհիին կողմէ հիւրընկալուելով։ Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը մայիս 6ին ներկայ պիտի գտնուի Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին չափահասութեան մտնելու հանդէսին։ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսն ալ պիտի ընկերանայ Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր, որ իր այդ այցելութիւնը արդէն ծանուցած է Պէրլինի արքունիքին։

ՃԱՊՈՆ ԵՒ ՔՈՐԷԱ. — Սէուլէն կը գրեն թէ Ճապոնցի պաշտօնատար մը Ֆոն Սանէն Թոքիօ գացեր է հարիւր հազար րուպլի ստանալու Թոքիոյի պանքայէն։ Այդ գումարը պիտի յատկանայ Ֆոն Սանի մէջ ջուր բերելու և Սէուլէն Ֆոն Սան տանող երկաթուղիին յատուկ շէնք մը կառուցանելու համար գետին մը գնելու նպատակով։ Ճապոնցիները մեծ գործունէութիւն ցոյց կու տան և կը յուսացուի թէ քիչ ատենէն երկաթուղիի նոր գիծերու շինութեանը ձեռնարկեն։

ՇԱՔԱՐԻ ԽՆԴԻՐԸ. — Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ երեսփոխան մը հարցուց կառավարութեան թէ պաշտօնական տեղեկութիւն ստացա՞ծ է որ ֆրանսական կառավարութիւնը տրամադիր է միջազգային կարգադրութիւն մը ընել՝ արտածուած շաքարներու դրամական նպաստ տալու դրութիւնը ջնջելու համար, նաեւ թէ պէլճիական կառավարութիւնը կը շարունակէ՞ այն բանակցութիւնները որոնք անոր յանձնուած են 1898ին Պրիւսէլի մէջ գումարուած համաժողովին որոշմամբ։ Արտաքին գործոց խորհրդական Պ. Պրոտրիք պատասխանեց.

«Ն. Վեհափառութեան կառավարութեանը ծանուցուեցաւ թէ, Պրիւսէլի համաժողովին որոշումներուն համաձայն, բանակցութիւններ կը կատարուին շաքարի նպաստը ջնջելու համար, բայց Անգլիոյ կառավարութիւնը ո և է պաշտօնական զեկոյց չստացաւ թէ ֆրանսական կառավարութիւնը տրամադիր ըլլայ միջազգային կարգադրութիւն մը ընել՝ շաքարի նպաստը ջնջելու նպատակով։»

ՔՈՆԿՕ. — Պելճիքայի թագաւորը ստորագրեց հրամանագիր մը որով Քոնկոյի անկախ պետութեան հարիւր հազար ֆր.ի առաջին վարկ մը կը տրուի՝ Քաթանկայի մէջ ոսկիի հանքեր փնտռելու և ի հարկին անոնց շահագործմանը ձեռնարկելու համար։

ՇՈՒԷՏԻ թագուհին իր որդւոյն Էօժէն իշխանին հետ Լոնտոն գացած է։ Օսքար թագաւորն ալ Բարիզի ցուցահանդէսը այցելելէ ետքը Անգլիոյ մայրաքաղաքը պիտի երթայ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Քէմպրիճ և Օքսֆորտի համալսարաններէն հինգ հարիւր ուսանողներ անցեալ շաբթու Աթէնք հասան։

—Կ'ըսուի թէ Յունաստանի կրթական նախարարութեան պաշտօնը պիտի յանձնուի Պ. Սփիթամիլէնքլէնկիոյի որ նշանաւոր բանաստեղծ մը է և միանգամայն երեսփոխան։

ՌՈՒՍԻՈՅ ծովային նախարարութեան քսանհինգ պաշտօնեաներու և սպաներու դատը որ Սեվաստոպոլի մէջ կը տեսնուէր, աւարտեցաւ։ Մէկ քանիները մէյ մէկ ամսուան բանտարկութեան դատապարտուեցան. իսկ միւսները Սիպերիա պիտի աքսորուին։ Ատոնք, ինչպէս յայտնի է, ծովային նախարարութեան պիտոյքներու հայթայթման գործին մէջ զեղծումներ գործած են։

ԹՈՒՐՔԻՍՏԱՆԻ ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ. — Ռուսիոյ հնագիտական Ընկերութեան կողմէ կազմակերպուած գիտուններու խումբ մը քանի մը օրէն ճամբայ պիտի ելլէ, արեւելեան Թուրքիստանի մէջ հնագիտական խուզարկութիւններ կատարելու համար։ Այդ խումբը որուն պետն է Բրոֆէսօր Օլտէնպուրկ, Ծարքէնթէն մեկնելով, Քուլճան պիտի անցնի և դէպ ի Թուրֆան պիտի ուղղուի, ուր պիտի ձեռնարկէ հնագիտական խուզարկութիւններուն։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ. — Ռուս կառավարութիւնը երկու յանձնախումբեր ղրկեց Պարսկաստանի հիւսիսային կողմը։ Ատոնց մէկը, որուն պետն է Ելմտական նախարարութենէն բարձրաստիճան պաշտօնատար մը, պիտի ուսումնասիրէ երկրին տնտեսական կացութիւնը և Ռուսիոյ ու Պարսկաստանի առեւտրական յարաբերութիւնները ընդարձակելու պայմանները. իսկ միւսը, որ ճարտարագէտներէ կազմուած է, Կովկասէն մինչեւ Թէհրան երկաթուղիի գիծ մը անցնելիք տեղերը պիտի ուսումնասիրէ։ Գլխաւոր գիծը Կարսէն պիտի սկսի և Երեւանի ու Դաւրէժի ճամբով Թէհրան պիտի երթայ։ Այդ գիծը մանաւանդ Ատրպատականէն պիտի անցնի, որ Պարսկաստանի ամէնէն հարուստ մէկ նահանգն է։

ԾԱՂԿԱԽՏ. — Աւկուսթա Վիքթորիա զբօսանաւը, որ անցեալները Կ. Պոլիս այցելեց 500 զբօսաշրջիկներով, ասկէ Նաբոլի երթալու ատեն ուղեւորներէն երկուքը ծաղկախտէ մեռեր եւ դիակները ծովը նետուեր են։ Այդ դէպքը իմաց չէ տրուեր իտալական իշխանութեանց։ Զբօսաշրջիկները անմիջապէս Նաբոլի ցամաք ելեր են քաղաքը այցելելու, բայց անոնցմէ ինը Հռոմ հասնելուն ծաղկախտէ բռնուելով երեքը մեռեր են։ Զբօսանաւը քարանթինայի ենթարկուեր և առողջապահական խիստ միջոցներ ձեռք առնուեր են։

—Աղեքսանդրիոյ մէջ ալ այս միջոցիս ծաղկախտ կը տիրէ, բայց գաղտնի կը պահուի։

ԱԶԴ ՌԷԺԻԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Կը ծանուցուի հասարակութեան թէ ծխախոտի Ռէժին որոշած է իր արտադրութիւններէն մէկ քանիին գիները իջեցնել, փոքր տուփերու ձեւերը բարեփոխել և նոր սիկառէթներ հաստատել։

Ա.— Առաջին տեսակէ հաստ սիկառէթներու հազար հատին վրայ 25 ղրուշի զեղչ մը կատարուած է։ Երրորդ տեսակէն բարակ սիկառէթներու հազար հատը 110 ղրուշէն 100 ղրուշի իջեցուած է։

Բ.—25 սիկառէթ պարունակող փոքր տուփերու տեղ 20 հատնոց տուփեր պատրաստուած են։ Տասը սիկառէթ պարունակող տուփերու գինը անփոփոխ պահուած են։

Գ.—Նոր հաստատուած սիկառէթներն են հաստ և տափակ՝ էքսդրա—էքսդրա, էքսդրա, առաջին և երկրորդ կարգի և Գաֆրայի տեսակէ երկրորդ կարգի։ Ասոնք պիտի ծախուին այն սիկառէթներու գնով, որոնք հիմայ կը շրջաբերին և տափակ չեն։

Նոր Սակացոյցը կը գտնուի բոլոր ծխախոտավաճառներուն քով։ 5—6

Ներքին լուրեր

ՊԱՅՐԱՄԻ ՀԱՆԴԷՍԸ. — Երէկ առտու Վեհ. Սուլթանը Եըլտըզի կայս. պալատէն Պէշիքթաշի մզկիթը գացած պահուն կառքին մէջ Ն. Վեհափառութեան դէմը նստած էր Սպարապետ Րիզա փաշա։ Վեհ. Սուլթանը ժամ 12ին Եըլտըզի կայս. պալատէն մեկնեցաւ և Պէշիքթաշի մզկիթին մէջ առաւօտեան աղօթքը կատարելէ ետքը ժամ 1ին գնաց Տոլմա Պաղչէի կայս. պալատը, ուր շնորհաւորական արարողութիւնները սկսան ժամ 2ին։ Շնորհաւորութեանց միջոցին կայս. աւագ թիկնապահ միւշիր Ֆուատ փաշա պատիւ ունեցաւ կայս. Գահին քղանցքը բռնելու։ Շնորհաւորութիւնները աւարտելէ ետքը Վեհ. Սուլթանը Նշան Թաշի ճամբով Եըլտըզի կայս. պալատը դարձաւ կառքով։ Ն. Վեհափառութեան դէմը բազմած էին կայսերազուն իշխան Պիւրհանէտտին էֆէնտի և Սպարապետ Րիզա փաշա։

—Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Գերմանիոյ ու Ռումանիոյ դեսպանները իրենց հետեւորդներով, Մ. Նահանգաց դեսպանատան գործակատարը, Հոլանտայի դեսպանը և հարիւրէ աւելի հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք սեղանակալ Եմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։ Պայրամի շնորհաւորութեանց արարողութիւններէն ետքը դեսպանները Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը ունենալով, իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին և արժանացան կայս. մեծարանաց։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, բէյնիրլի բէրճ բաշխուեցաւ Պայրամի հանդէսին ներկայ գտնուող բոլոր զինուորներուն։

—Ինչպէս ծանուցուեցաւ, զինուորական սպաներուն համազգեստները բարեփոխուած և նմոյշները մատուցուած էին Վեհ. Սուլթանին։ Այդ, երէկուան արարողութեանց միջոցին, նոր համազգեստը կը կրէին Սպարապետ Րիզա փաշա, կայս. աւագ թիկնապահ Ֆուատ փաշա, Ա. և Բ. զօրաբաժիններուն հրամանատարները, Պէշիքթաշի հրամանատար Հասան փաշա, Վեհ. Սուլթանին փեսայ՝ Նուրէտտին, Քէմալէտտին, Ահմէտ ու Խալիտ փաշաները և ուրիշներ։

—Էրթողրուլ գաւառը բնակող Գարաքէչիլի Աշիրէթին պատկանող այն զինուորները որոնք կայս. անձնապահ հեծելազօրքերու գումարտակին մէջ ընդունուած են, երէկ իրենց նոր համազգեստներով բարեւի կեցան Վեհ. Սուլթանին անցնելու ատենը։

ԲԱՐՁՐ. ՊԻՒՐՀԱՆԷՏՏԻՆ ԷՖ.ի հետեւորդ սպայ կայս. թիկնապահ և նաւային տեղակալ Իպրահիմ Տէվֆիք պէյ միեւնոյն աստիճանով հեծելազօրքերու կարգը դասուեցաւ, Ն. Բարձրութեան իբրեւ հետեւորդ մնալով հանդերձ։

ՍԵՐՊԻՈՅ նախարարապետ Պ. Վլատան Եորճէվիչ ցաւակցական հեռագիր մը ուղղեց վախճանեալ Ղազի Օսման փաշայի ընտանիքին։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԸ. — Մոնիթէօռ կ'իմանայ թէ օսմ. երկրին պարտքը քոնսոլիտէի վերածելու մտադրութիւն կայ։ Այդ գործողութիւնով տէրութեան Գանձը պիտի կրնայ բաւական զեղչել մինչեւ հիմա երկրին պարտքերուն համար վճարուած տոկոսները։ Այդ զեղչէն գոյացած գումարը պիտի յատկանայ նոյն պարտքերու գլխավճարներուն։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ իշխանը Տանիլօ պատուանշանին առաջին աստիճանը տուաւ կայս. մառանապետ Օսման պէյի։

ՊԻՐԷՕՆԻ մէջ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, մզկիթ մը և կիցը օսմ. հիւպատոսարանի շէնք մը պիտի կառուցուի, որուն ծախքը պիտի վճարուի կայս. մասնաւոր Արկղէն։ Այդ երկու շէնքերուն յատակագծերը պատրաստուած ու ղրկուած են Բ. Դրան։

ՊԷՏԷՐՊՈՒՐԿԷՆ կը հեռագրեն թէ անցեալ հինգշաբթի, Ռուսիոյ արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ օտար դեսպանութեան ի պատիւ տրուած հացկերոյթին ատեն, Մուրավիէվ կոմսը բաժակ պարպեր է բոլոր օտար վեհապետներուն կենացը։ Օսմ. դեսպան Հիւսնի փաշա, իբրեւ երէցանդամ դեսպանական մարմնոյն, փոխադարձաբար բարեմաղթութիւններ ըրեր է Զարին ու Զարուհիին համար։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ պանքային բաժնետէրերու ընդհանուր ժողովը անցեալ կիրակի գումարուեցաւ նոյն քաղաքին մէջ։ Ընդունեց վարչական խորհուրդին առաջարկութիւնները շահաբաժնի վճարման համար։ 11 թիւ կտրօնին շահաբաժինը 45 ֆր. է՝ 500 ֆր.նոց իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի համար կամ 9 ֆր. հարիւր ֆր.նոց բաժնեթուղթերու իւրաքանչիւրին համար։ Վճարումը ապրիլ 9էն սկսեալ պիտի կատարուի Սէլանիկի, Կ. Պոլսոյ, Բարիզի ու Վիէննայի մէջ։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանին կինը՝ Մավրոկորտաթօ իշխանուհին երէկ մայրաքաղաքս դարձաւ, Դեսպանը Սիրքէճի կայարանը գնաց և անկէ դեսպանատուն առաջնորդեց դեսպանուհին։

ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՄ. — Կայս. կառավարութիւնը վաւերացուց Յունաց Պատրիարքարանի խառն ժողովին նորընտիր չորս անդամներուն ընտրութիւնը։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպանատան՝ Սալամանթէր պահականաւը Իզմիր երթալով երկու-երեք օր հոն պիտի մնայ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԼՈՒՐԵՐ. — Նոր Թանգարանին կառուցումը աւարտելուն պէս, հին՝ Կիզէի ապարանքը՝ պիտի վաճառուի։ Նոր շէնքին կառուցմանը և մախաղ բուն ու միւս հնութեանց փոխադրութեան համար 219,000 եգիպտական ոսկիի ծախք մը պիտի ըլլայ, 189,000ը շէնքին կառուցմանը և 30,000ը՝ հնութեանց փոխադրութեանը համար։ Կը կարծուի թէ այդ վերջին գումարը բաւական պիտի չըլլայ, վասն զի Կիզէէն մինչեւ Նոր շէնքը երկաթուղիի մասնաւոր գիծ մը շինել հարկ պիտի ըլլայ։

—Սուտանի միսսներու հատուցման խնդիրը կը կնճռոտի տարօրինակ կերպով։ Սուտանի նախկին պաշտօնեաներ, փոխատուներ և Կորտոնի փոխառութիւն ընդ ներ, որոնց թիւը եօթը հարիւրի կը հասնի, խնդրագիր մատուցած են. Ասոնց չատերը հազարաւոր ոսկիներ կը պահանջեն, մինչդեռ կառավարութիւնը 25,000 եգիպտական ոսկի յատկացուցած է այդ նպատակին։

—Եգիպտոսի Խտիվը, անցեալները կատարած մէկ ընդունելութեան միջոցին փափաք յայտներ է որ Սուրիայէն աղջ ներածուի Եգիպտոս, իջեցնելու համար միսի գինը որ չատ սուղ է, մանաւանդ գիւղերուն մէջ, ուր բնակիչները նիւթապէս անկարող են սուղ գինով միս գնելու։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը՝ Կիւմիւշխան մետրապոլիտին հետ, առջի օրը այցել Զարիոն ու Զօգրաֆիոն վարժարանները։

ՔԱՐԱՓՆԵՐԸ. — Բեռնակիրները նորէն գանգատած են Կ. Պոլսոյ քարափներու Ընկերութենէն, ըսելով որ իրենց պահանջքները չի վճարեր։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու Թղթատարական վա րատեսչութիւնը որոշեց որ կայսերակ յանձնուելիք հեռագիրներուն համ վարձքին վաս, տասը փարայի դրոշ թուղթով ստացագիր մը տրուի։ Այս բոլոր մը մատուցուեցաւ Բ. Դրան։ Մի հիմա այդ ստացագիրը պարտաւորիչ և ուղղուին միայն կը տրուէր յիսուն փարայի փոխարէն։

ՊԱՂՏԱՏԻ ու Պասրայի նահանգներ շարկ եղած տեղերը ոստիկան զինուորն րու յատուկ պահականոցներ պիտի շին

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանին արտաք խնտրանութեան հիւանդանոցին տնօրէ գերմանացի Ռէժվէր էֆ.ի ամսաթոշ անոտաները և հանքերու հասոյթ պիտի վճարուի, բժշկական վարժարանի հաշւոյն։

ՔԻԼԻ մէջ նորոգուելիք Ասար Թեւֆիք մարտանաւին նորոգութեանը պիտի հսկ տաւ նաւային գեր-հազարապետ Իսմայիլ Հաքքը պէյ որ Գերմանիա կը գտնուի, զինուորական ուսումը կատարելագործելու համար։

ՄԵՏԱՔՍԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ. — Պաղտա տի մետաքսէն հարիւրին քսան տուր առնելուն համար, խնդրուած է ձեռ նահաս իշխանութենէն որ այդ տուրք հարիւրին տասնի զեղչուի։

ԷՏԻՐՆԷԻ կուսակալութեան օգնական Թօռոսքի էֆ. երէկ Էտիրնէէն մայրա քաղաքս եկաւ։

ՄԱԽՍՈՒՄԷԻ վարչութիւնը ամէն շոգենաւ կը ղրկէ Պանտրմա՝ ուխտաւ գառնուկ բերելու համար Կ. Պոլիս։

ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐ. — Սէլանիկէն կը գր Թանիթրոնօսի թէ տեղական կառավարութիւնը ծանուցեր է տասնըչորս Ռումանացիներու և Պուլկարներու, որոնք առանց պաշտօնական արտօնութեան ուսուցչութիւն կ'ընեն, թէ ասկէ վերջը առանց արտօնութեան պիտի չկրնան պաշտօնավարել։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԱՐԿԱԾ. — Առջի իրիկունը, Պէշիքթաշի մէջ, Փաշա Մահալլէ կողմը, Թրամուէյի կառք մը գիծէն ելլելով, կազի լապտեր մը կոտրեց և տուն նի մը զարնուեցաւ։ Տունը երեք ոսկիի վնաս կրեց և կառքը՝ տասը ոսկիի։ Ուղեւորները բաւական վախցան։

ՈՃԻՐ ՄԸ. — Առջի իրիկունը Շիշլի կողմը ոճիր մը գործուեցաւ։ Թոմոնթի գարեջուրի գործարանին գործաւոր Մարգան Քէնէզէվիչ անուն Սեւ Լեռնցի մը առանց պատճառի հինգ հարուած պարպեց նոյն գործարանին պատկանող երեք պաշտօնեաներու վրայ։ Ատոնց մէկը լըստրիացի Իվիա, ձախ կողքէն, թեւէն ու ոտքէն վիրաւորուեցաւ։ Ոճրագործը տոյ զէնքը դարձուց ուրիշ երկու պաշտօնեաներու վրայ, որոնց մէկը գործարանին տնօրէնը և մէկը Պ. Զոմոնթի քեռորդին. սակայն ասոնք չվիրաւորուեցան։ Ոճրագործը ոճիրը գործելէ ետքը դէպի Քեաղըտխանէի կողմը փախաւ, բայց երէկ առտու ձերբակալուեցաւ կալանաւորուն հիւանդանոցին մէջ, ուր պաշտօնավարող իր մէկ ազգականին քով պատսպարած էր։ Ոճրագործը խոստով ցաւ ոճիրը, ըսելով որ վերջերս նոյն ծարանին մէջ կատարուած գողութեան մը պատճառաւ այդ անձերը նախապէս էին զինքը, ու ով վրէժ լուծել ուզած է։ Ոճրագործը կալանք Սէրայ տարուեցաւ։ Վիրաւորը, նախնական դարմանները ստանալէ ետքը գերմանական հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ։ Բժիշկները կը գտնեն անոր վիճակը։

ԿԱՌՔԻ ԱՐԿԱԾ. — Երէկ, Տօքտ. Նաֆիզ փաշայի նստած կառքին ձիերը Գալաթ թաղի պահականոցին առջեւ խրտչեցան և սկսան քառասմբակ արշաւել։ Կառապանը ջանքերը ապարդիւն մնացին։ Նաֆիզ փաշա կառքէն դուրս նետուեցաւ, բայց անկումը այնքան սաստիկ եղաւ որ Նաֆիզ փաշա պահ մը զգայազիրկ մնաց։ Անմիջապէս պահականոց տարին, ուր հարկ եղած դարմանները եղան և ինքզինքին եկաւ։ Նաֆիզ փաշա ճակատէն թեթեւապէս վիրաւորուեցաւ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ ու Բերայի ճիւղերը ուրբաթ օրը գոց պիտի ըլլան լատինական Աւագ Ուրբաթի առթիւ։

SIROP DE RAIFORT

Այն քանի մը տղաքն ալ՝ որոնք առանց քանելու մորիւ ձկան իւղ կ'առնեն ձմեռը, ալ չեն կրնար զայն խմել՝ երբ գարունը սկսի։ Ան ատեն պէտք է անոնց տալ Կռիմօ և Ընկ. Ռէֆօռի հռչակաւոր օշարակը, անհետացնելու համար անոնց տժգունութիւնը, գեղձերու խցումը և աւշայնութեան միւս երեւոյթները։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ի ՆՊԱՍՏ
Դ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ

Հանգուցեալ ուսուցիչ Դաւիթ Սարգիսեանի մահուընէն քանի մը օր ետքը, մասնաւոր խմբագրական յօդուածով մը պարզած էինք սա ամենակարեւոր ու ցաւալի պարագան թէ տարաբաղդ ուսուցչին մահուամբը պէտք չէ կասի այն բարեսիրական վերաբերումը զոր անոր նկատմամբ ցոյց տուած էին կարգ մը գթասիրտ անձեր։ Սարգիսեանի մահուամբը ուրիշ թշուառութիւն մը կը պարզուէր, գթութեան ուրիշ առարկայ մը կը ներկայանար ա՛լ աւելի ցաւալի կողմերով։ Վաղամեռ ուսուցչին մահուամբը անապաւէն կը մնային անոր կինն ու զաւակները, անօթի, անտուն և գրեթէ օրուան հացի կարօտ, պարտաւորուած ամէնքն ալ ասոր անոր նպաստովը ապրելու։ Պարզած էինք տարաբաղդ ընտանիքին բովանդակ գթութեան կարօտ վիճակը, ապրուստի միջոցներէ բոլորովին զուրկ ըլլալը և պէտքը զգացուցած էինք հանրային օգնութեան մը՝ հիմնուելով գլխաւորաբար սա պարագային վրայ թէ խեղճ այրիին վաղամեռիկ ամուսինը ամբողջ 14 տարի շուէշ վաստկած էր դաստիարակութեան գործին, ամէն մէկ վարժարանի մէջ արդիւնաւոր և ամէն կերպով գովելի ու օրինակելի պաշտօնավարութիւն մը ունենալով։

Ուրախ ենք որ անկէ ի վեր շատեր չուզեցին անտարբեր մնալ թշուառութեան այդ սրտակեղ պատկերին առջեւ և իրենց կարողութեան համեմատ մասնակցեցան Դաւիթ Սարգիսեանի ընտանիքին նպաստելու գործին, նուէրներ ղրկելով թէ՛ տարաբաղդ այրիին և թէ մեր պաշտօնակիցներէն անոնց՝ որոնք այս առթիւ հանգանակութիւն բացած էին։ Որչա՛փ ալ քիչ ըլլան այդ նպաստները, որչափ ալ համեստ ըլլան այդ օգնութիւնները, աւելորդ է ըսել թէ կրկին մեծ արժէք մը ունին Դաւիթ Սարգիսեանի այրիին համար, որ ամէն բանէ առաջ և ամէն բանէ աւելի անոնց մէջ կը տեսնէ գնահատումը այն անձնուիրութեան՝ որով իր տարաբաղդ ամուսինը առողջ եղած պահուն փարած էր ազգ. մանուկները կրթելու գործին։

Մեր այդ միեւնոյն խմբագրական յօդուածէն ազդուած, մեր համակրելի աշխատակիցներէն մէկը, Կարապետ էֆ. Ոսկեան, որ Արեւելքի այս օրուան առաջին էջին մէջ սրտաշարժ յօդուած մը ընտրագրած է ի մասին Դաւիթ Սարգիսեանի, բարի մտադրութիւնը կ'ունենայ Գաղղիացի իր բարեկամներուն ու ծանօթներուն պարզելու Սարգիսեանի ընտանիքին գթութեան կարօտ վիճակը, և այդ առթիւ պզտիկ հանգանակութիւն մը ընելու անոնցմէ, հանգանակութիւն մը՝ որ 561 ղրուշի հասած է, և զոր երէկ Կարապետ էֆ. Ոսկեանէ ստանալով ղրկեցինք Սարգիսեանի այրիին։

Այդ 561 ղրուշը նուիրած են հետեւեալ բարեսէր անձերը.—Տիգրան Արզումեան 20, Ց. Շալճեան 20, Ց. Գըլճը 5, Պ. Ֆ. Վիննոլա 5, Գ. Չիպուգճեան 5, Ա. Մանուկեան 40, Ե. Շնորհքեան 10, Ոմն 20, Ա. Տանիսեան 40, Ոմն 10, Գ. Ցովակիմեան 20, Ա. Հարէնց 56, Տիկին Քիւչիւքեան 20, Աղասի 5, Տոքթ. Ս. Յակոբեան 40, Ոմն 20, Ոմն 10, Ոմն 20, Գ. Գալֆաեան 10, Ա. Թագւորեան 5, Ոմն 5, Ց. Դիմաքսեան 20, Ա. Թորոսեան 10, Ոմն 10, Ոմն 10, Ոմն 20, Ոմն 20, Հ. Սոթեան 30, Մ. Մկրեան 30, Ոմն 5, Ոմն 10, Ոմն 10։—Գումար 561 ղրուշ։

* * *

Տրապիզոնի Առաջնորդական Տեղապահ Արժ. Խասրով վարդապետ Պէհրիկեան ալ միեւնոյն բարեսիրական զգացումէն դրդուած, խմբագրութեանս ղրկած է մէկ օսմ. ոսկի, յանձնուելու համար Դաւիթ Սարգիսեանի ընտանիքին։ Այդ մէկ ոսկին ալ կը ղրկենք այրի Տիկին Սարգիսեանի։

Ինչպէս երէկ ծանուցած էինք, Պալուի առաջնորդական տեղապահ Եղիշէ Ս. Վ. Գալֆաքճեան մայրաքաղաքս եկած ըլլալով, երէկ, Պատրիարքարանէ հեռագրուեցաւ Մշոյ Վարդան վարդապետին՝ որ անմիջապէս Պալու մեկնի, ստանձնելու համար տեղւոյն առաջնորդական պաշտօնը։ Ինչպէս յայտնի է, Տ. Վարդան վարդապետ մինչեւ այսօր քանիցս մերժած էր այդ օրինակ հրաւէրներ և պնդած էր իր հրաժարականին վրայ՝ զոր տուած էր առաջին օրէն։ Այս պայմաններուն մէջ յայտնի չէ թէ ի՛նչ պիտի ընէ Վարդան վարդապետ։ Պատրիարքարանի կողմէ իրեն ուղղուած այս նոր հրաւէրին վրայ պիտի ընդունի՞ Պալուի առաջնորդական պաշտօնը թէ ոչ նորէն պիտի պնդէ իր հրաժարականին վրայ։ Մինչեւ իր երթալը Պալուի առաջնորդական փոխանորդութեան պաշտօնը պիտի վարէ տեղւոյն Տ. Ս. [illegible] քահանան։

—Նիկոմիդիոյ մէջ անցեալ կիրակի օրը տեղւոյն Գաւառական ժողովին տասը անդամներուն ընտրութիւնը կատարուելով, չորս անդամ քուէներու բացարձակ առաւելութիւն ստացեր են և վեցին ընտրութիւնն ալ համեմատականի մնացեր է։ Առաջիկայ զատկական տօներէն ետքն ալ այդ վեց անդամներու ընտրութիւնը պիտի կատարուի։

—Ռուսական Կասպի թերթը կը պատմէ հետեւեալ սարսափելի եղեռնագործութիւնը որ Բագուի մէջ տեղի ունեցեր է։ «Տեղական բաղնիքներէն մէկէն ներս, ցորեկ մը հայ մը կը մտնէ կնոջ մը հետ և իրենց համար խուց մը կը խնդրէ լուացուելու համար։ Կէս ժամ ետքը մարդը դուրս կ'ելլէ, կը վճարէ խուցին վարձքը և կը յայտնէ թէ կինը դեռ ատեն մըն ալ պիտի մնայ խուցին մէջ. ու խնդրելով որ մինչեւ ժամ մը զայն անհանգիստ չընեն, կը վճարէ նաեւ այդ աւելորդ ժամուան վարձքը։ Ժամ մը կ'անցնի, հատ մըն ալ կ'անցնի և ոչ ոք ձայն կուտայ խուցէն։ Կինը դուրս չելլեր։ Այն ատեն, բաղնեպանը կասկածներ կ'ունենայ և խնդիրը իմաց կուտայ ոստիկանութեան որուն կողմէ պաշտօնեայ մը բաղնիք գալով կ'երթայ կը բանայ խուցին դուռը որ կղպուած անգամ չէ եղեր, ու կը գտնէ կինը... առանց գլխի։ Ջարագործը ո՛ւրուն ով ըլլալը յայտնի չէ, իր զոհը սպաննելէ ետքը անշուշտ չէ ուզած որ անոր ով ըլլալը հասկցուի, և այդ պատճառաւ գլուխը կտրելով առեր տարեր է իրեն հետ, նախապէս զայն սպաննուածին հագուստներուն և ճերմակեղէնին մէջ դնելով։ Այս խորհրդաւոր ու սարսափելի ոճրագործութեան չարժառիթը առ այժմ անկարելի պիտի ըլլայ գուշակել. ոչ կինը կարելի է ճանչնալ և ոչ ալ գտնել ոճրագործը՝ որ հակառակ ոստիկանական խիստ խուզարկութեանց, տակաւին ձեռք չէ անցուած։»

—Առաջիկայ շաբաթ օր բացուելիք Բարիզի Աշխարհահանդէսին մէջ շատ մը հայ արուեստագէտներ իրենց աշխատութեանց արդիւնքը ցուցադրած են։ Անոնց մէջ կը յիշատակուի Պօղոս փաշա Նուպար որ իր յօրինած մէկ ելեկտրական արօրը ցուցադրած է հոն։ Գեղեցիկ գիւտ մը որ շատ կարողութիւն ու տաղանդ կը պահանջէ և անշուշտ պատիւ պիտի բերէ հայ ճարտարագէտին։

— Կը լսենք թէ ճարտարապետական քննութիւն մը հաստատած է որ Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցին փլչելու վտանգ կը սպառնայ։ Տեղւոյն Թաղական Խորհուրդը իրողութիւնը տեղեկագրելով Ազգ. Պատրիարքարան, 200 ոսկիի ծախքով նորոգութիւն խնդրեր է։ Խնդիրը յանձնուած է Տնտեսական Խորհուրդին նկատառման։

—Ս. Յակոբայ որբանոցին կօշկակարութեան արհեստին հետեւող որբերը 18 զոյգ կօշիկ շինելով, առաջիկայ զատկական տօներուն առթիւ նուիրեր են Արմաշու Դպրեվանքի որբերուն։

—Մէկ երկու անգամ գրեցինք արդէն Կիրասոնի ազգային վարժարաններու ուսուցիչներուն և նոյն վարժարանի Հոգաբարձութեան միջեւ ծագած անհամաձայնութեան մը վրայ՝ որ կը դառնար ուսուցիչներու կիրակի օրը եկեղեցի երթալու կամ չերթալու խնդրին շուրջը։ Այդ մասին մեզի ղրկուած էր սխալ տեղեկութիւն մը զոր սակայն փութացած էինք հերքել, քիչ ետքը հրատարակելով նոյն իսկ Կիրասոնի ազգ. վարժարանին Հոգաբարձութեան հերքմնագիրը։ Այս անգամ, նոյն վարժարանին հինգ ուսուցիչները, Միսաք Ց. Ղուկասեան, Միսաք Շէպէլեան, Մկրտիչ Էքսէրճեան, Կարապետ Ծգնաւորեան և Դանիէլ Յակոբեան կը փութան հերքել միեւնոյն տեղեկութիւնը, մեզի ուղղելով հետեւեալ նամա՛կը զոր նոյնութեամբ կը հրատարակենք.

«Չկրցանք զսպել մեր զարմանքը կարդալով պատուական օրաթերթիդ 4251 թիւին Ազգ. Լուրերու բաժնին մէջ, Կիրասոնէ տրուած այն տեղեկութիւնը թէ Հոգաբարձութիւնը բուռն պայքար մը կը մղէ այս օրերս ուսուցիչներու դէմ, թէ անդամներէն մէկը կը փափաքի իր մտաւոր ազգականներէն մէկը վարժարան մտցնել, հրաժարեցնելով ուսուցիչներէն մէկը, ևայլն։ Աւելի մեծ եղաւ մեր զարմանքը երբ քանի մը օր վերջ կարդացինք «Մեր տրամաբանութիւնը» վերնագրին տակ խմբագրականի մը մէջ թէ յիշեալ տեղեկութիւնը տուողը ուսուցիչ մըն է որ կրակ ու բոց կտրած կը բողոքէ տեղւոյս ազգ. վարժարանաց Հոգաբարձութեան դէմ։ Մենք չենք կրնար երեւակայել այն տեսակ ուսուցիչ մը որ առանց նկատողութեան առնելու իր ուսուցչական արժանապատուութիւնը, հեղինակ ըլլայ այդ տեսակ անտրամաբան ու տղայական յօդուածի մը, որ պատուաբեր ըլլալէ աւելի նախատինք մըն է իրեն համար։ Պիտի ներէք անշուշտ մեզ հարցնելու թէ արդեօք ո՞վ է այդ կրակ ու բոց կտրած ինքնակոչ ուսուցիչը. մենք, ուսուցիչներս, չենք կարծեր որ այդ տեսակ մէկը գտնուի մեր մէջ, ինչպէս արդէն պիտի ցուցնեն մեր ստորագրութիւնները։ Ուստի նկատելով որ պատուական խմբագրութեանդ ուղղուած այդ գրութիւնը ուսուցիչներու և Հոգաբարձութեան դէմ անուղղուած հակառակութեան արդիւնք մըն է, նկատելով որ այդ տեսակ անտեղի և անհիմն զրպարտութիւն մը ուսուցիչներուս պատուոյն կը սպառնայ, կը դիմենք պատ. խմբագրութեանդ և կը խնդրենք որ հաճիք յիշեալ ինքնակոչ ուսուցչին անունը հրապարակել, որով և միտքերը հանդարտելով առիթ չպիտի տայ կարգ մը անհաճոյ դէպքերու։

«Գալով այն խնդրոյն թէ Հոգաբարձութեան և ուսուցիչներու մէջ տեղի ունեցած է, սա այնչափ պարզ է որ չարժեր նոյն իսկ խօսիլ այդ մասին։ Սակայն ցաւ է մեզ ըսել թէ խնդիրը թիւրիմացութեան տարուած և բոլորովին տարբեր մեկնութիւն տրուած է։ Մենք, ուսուցիչներս, երբեք չենք ըսած «եկեղեցի չենք երթար, հսկողութիւն չենք կատարեր» ևայլն. միշտ ջանացած ենք և կը ջանանք մեզ յանձնուած պարտականութիւնը անթերի կատարել և վառ պահել մեր աշակերտներու սրտին մէջ մեր նախահայրերու դէպ ի կրօնքը ունեցած սէրն ու յարգանքը։ Խնդիրը բոլորովին տարբեր էր, զոր դժբաղդաբար չէ ըմբռնած կամ չէ ուզեր ըմբռնել պատ. Հոգաբարձութիւնը։ Ժամերգութեանց միջոցին արդեօք ո՞վ է բակին կամ եկեղեցւոյն մէջ բարեկարգութիւնը խանգարողը, ինչո՞ւ նկատողութեան չառներ ատիկա։ Մենք ինչպէս ըսած ենք, դարձեալ կ'ըսենք թէ ոչ-դպրոցական տղաքն են որ այդ խանգարման պատճառ կ'ըլլան, և ահա ասոր համար է որ ուսուցիչները «այդ տեսակ պարտականութիւն չենք ստանձներ» ըսած են. ուրիշ ոչինչ. իսկ եթէ պատ. Հոգաբարձութիւնը կը փափաքի որ ոչ-դպրոցականներու վրայ հսկելու պաշտօնն ալ ստանձնեն ուսուցիչները, լաւ կ'ըլլայ այն ատեն տնտեսի կամ ժամկոչի դերն ալ կատարեն անոնք։

«Հոգաբարձութիւնը իր հերքմնագրին մէջ կ'ըսէ, «ուսուցիչները՝ ստորագրութիւննին կը լզեն»։ Չենք ըմբռներ թէ ի՞նչ կը նշանակէ այս անշահ բացատրութիւնը. մենք աւելի լուրջ լեզու մը կը սպասէինք։ Ցետոյ կը յարէ. «Եթէ Հոգաբարձութիւնը չէ կարող գեղծ պաշտօնեաները հրաժարեցնել և պարտաճանաչներ հայթայթել, կրթական գործին յառաջադիմութեանը հսկել, ուրեմն ի՞նչու ստեղծուած է Հոգաբարձութիւնը»։ Մենք չենք փափաքիր որ դպրոցի մէջ գեղծ և անկարող պաշտօնեայ մը գտնուի, և չենք ալ ըսեր թէ Հոգաբարձութիւնը իրաւունք չունի գեղծ պաշտօնեաները հրաժարեցնելու. սակայն կը համարձակինք ըսելու թէ դպրոցէն ներս գեղծ պաշտօնեայի մը ներկայութիւնը իրենց ալ պատիւ չի բերեր. եթէ կայ այդ տեսակ մէկը ուրեմն ի՞նչու դարման մը չի խորհիր։

«Չենք ուզեր երկարել խնդիրը և մեր միտքը յոգնեցնել անով. փափաքելի է որ Հոգաբարձութիւնն ալ չծանրանայ ուսուցիչներու վրայ այդ տեսակ մանր խնդիրներով. թող վստահ ըլլայ թէ մենք միշտ ջանացած ենք և կը ջանանք մեզ յանձնուած պարտականութիւնը անթերի կատարել։»

Մեր մասին բան մը չունինք աւելցնելու. կը մնայ միայն ուսուցչին անունը յայտնելու խնդիրը, բայց ատոր ալ պէտք չկայ, քանի որ վերոյիշեալ նամակը ստորագրող հինգ ուսուցիչները կրնան իրենց պաշտօնակիցներէն անո՛ր օծիքը բանել, որ իրենց հետ մէկտեղ չէ ստորագրած։ Եւ այսպէսով խնդիրն ալ վերջացած կ'ըլլայ։

ԱԶԴ

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ Խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Գեր. Մկրտիչ Ս. Եպիսկ. Վեհապետեան հրաւիրուած է յառաջիկայ հինգշաբթի, (մարտ 30) Ս. Եկեղեցւոյս մէջ քարոզելու, ի հոգեւոր մխիթարութիւն բարեպաշտ ունկնդրաց։ Կնիք

Ղալաթիոյ Խնամակալութեան
Ղալաթիա, 28 մարտ 1900

Ծանօթ — Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեանց ժամը 1½ին։
Սկզբնաւորութիւն Արեւագալի ժամը 2½ին։
Սկզբնաւորութիւն քարոզի ժամը 3½ին

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ օր. Պատրոնիկ Աւետիսեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս Սարգիս էֆ. Խմէրեան։

(Հոգաբարձութիւն)

ԹՂԹԱԲԵՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ
(Ապրիլ 8ի թերթերէն)

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

Թրանսվալի Ներկայացուցիչ Տոքդ. Լէյտս շաբաթ օրը Պարիսէն դէպ ի Նաբոլի ճամբայ ելաւ։ Թրանսվալի կառավարութեան կողմէ Եւրոպա ղրկուած պատգամաւորութիւնը որ մեծ տէրութեանց միջնորդութիւնը պիտի խնդրէ, երէկ Նաբոլի հասեր է։

ԳՆԴԱՊԵՏ ՄԱՌԷՕՅԼ

Ֆրանսացի տը Վիյլպուա Մառէօյլ գնդապետին եղբայրը անգլիական կառավարութենէն պիտի խնդրէ որ եղբօրը մարմինը Ֆրանսա փոխադրուի։ Գնդապետը 52 տարեկան էր։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԴԱՇՏԷՆ

Ալիուալ Նորթէն կը հեռագրեն Ռեւթերի թէ անգլիական զինուորները Ռուքսվիլէն Պէսթէքրալ կը քալուին։ Կ'ըսուի թէ Պօէրները այդ կողմէն կը հալածեն Անգլիացիները. Օտա՛ժ գետէն 16 մղոն հեռուն Պօէրներ, ու խումբեր տեսնուած են։

—Ուարէնթընէն ապրիլ 7 թուականով կը հեռագրեն թէ նոյն օրը Ֆաուրթէն-Սթրիմ մէջ Անգլիացիները ամրակողեր են Պօէրները, որոնք աւելի ամուր դիրքեր քաշուեր են։

—Ռէտէսպուրկի ճակատամարտին մէջ Պօէրները 3200 հոգիէ կը բաղկանային և հինգ թնդանօթ ունէին։ Անգլիացիները 601 հոգի էին, որոնց 177 հեծեալ և միւսները՝ հետեւակ։ Այդ ճակատամարտին մէջ Անգլիացիները կորսնցուցին երկու սպայ և 33 զինուոր. նաեւ ութ սպայ անհետացան։ Այդ ճակատամարտին հետեւանքով Անգլիացիները ամբողջութեամբ գերի ինկան Պօէրներուն ձեռքը։

—Պլեօմֆօնթայնէն ապրիլ 5 թուականով կը հեռագրեն թէ հեծելազօրքերու առաջին կիսաբաժին մը՝ Բորթէր զօրավարին հրամանատարութեամբ՝ նոյն օրը հետազօտութիւն մը կատարեր է արեւելեան կողմը Լէու-Քոբէն անդին։ Անգլիացիները ընդհարումներ ունեցեր են 150 Պօէրներու հետ, բայց այս վերջինները ետ մղուեր են, չկրնալով դիմադրել անգլիական թնդանօթներուն։

ՏՈՔԴ. ՃԷՅՄՍԸՆ

Քէյփթաունէն կը հեռագրեն թէ Տոքդ. Ճէյմսըն ծանրապէս հիւանդ է նոյն քաղաքին մէջ։

Գ. ՍԷՍԻԼ ՌՈՏՍ

Գ. Սէսիլ Ռոտս, ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, ուրբաթ առտու Սաութէմփթըն հասաւ։ Բազմաթիւ լրաբերներ զայն պաշարեցին լուր առնելու համար, բայց Գ. Սէսիլ Ռոտս կատարելապէս լուռ մնաց և, առանց բառ մը արտասանելու, շոգեկառք նստելով Լոնտոն ուղեւորեցաւ։

ԱՖՐԻՔԱՆՏԷՐՆԵՐԸ

Բարեյուսոյ Գլուխին բարձր գոմիսէր Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի նոյն գաղթավայրին հիւսիսային կողմը ուղեւորելուն նպատակն է քննել թէ ի՛նչ միջոցներ ձեռք առնելու է վարչութեանը համար այն տեղերուն, ուր պաշարման վիճակ կը տիրէ՝ շփոթութիւններու հետեւանքով։ Սըր Ալֆրէտ Միլնէր, Լորտ Ռոպերթսի հրաւէրով, Պլէօմֆօնթայն գնաց, մարէշալին հետ խորհրդակցելու՝ նոր գրաւուած տեղերուն զինուորական առժամեայ վարչութեանը մասին։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Բրէթորիայի ամերիկեան հիւպատոսը հեռագրեր է իր կառավարութեան թէ կրնայ ապահովել Մ. Նահանգներէն ղրկուած նպաստներու փոխադրութիւնը։ Հետեւաբար Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարութիւնը ըստ այնմ տեղեկութիւն տուեր է Կարմիր Խաչի ներկայացուցիչին, ըսելով որ կարելի է բարեգործական նպաստներ ղրկել Բրէթորիա։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԲԱՆԱԿԸ

Սիմլայէն ուրբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն Թայմզի թէ Ռավալբինտի ու Բէշավուրի շրջականներուն տեղացի հետեւակ զօրքերուն բազմահարուածեան նոր հրացան մը պիտի տրուի։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց պաշտօնարանը տեղեկութիւն առաւ թէ շփոթութիւններ ծագած են չինական այն գաւառներուն մէջ, ուր հանքի մենաշնորհ տրուած է ամերիկեան սէնտիքայի մը։ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը որոշեց յածաւորակ մը և զինուորներ ղրկել։

—Լոնտոնի և Ուաշինկթընի չինական դեսպանները, Լի-Հունկ Չանկի պահանջմամբ, բաւական երկար ատեն պիտի մնան իրենց պաշտօններուն վրայ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ռուսական Րիգօ-Արլովեան երկաթուղիի գիծին վրայ հետեւեալ սոսկալի ոճրագործութիւնը տեղի ունեցեր է.—Գլխաւոր կայարաններէն մէկէն ներս կը մտնէ հարուստ վաճառական մը, իրեն համար առաջին կարգի առանձին վակոն մը կը վարձէ և պաշտօնեային կը պատուիրէ որ ճամբան զինքը անհանգիստ չընէ, որովհետեւ մտադրած է քնանալ. քիչ ետքը այդ միեւնոյն վակոնը կը մտնեն քահանայ մը և սպայ մը։ Շատ չանցած, կառախումբը երկրորդ կայարանին մօտեցած ըլլալով, գլխաւոր քօնտրօլէօրը սպառնալիքով վաճառականին գտնուած վակոնին դուռը կը բանայ ու ապշած կը մնայ գտնուած տեղը։ Նստարանին վրայ տարածուած է եղեր վաճառականը, կոկորդը կտրուած և չորս դին ամբողջ արիւն։ Քօնտրօլէօրը պաղարիւնութիւնը չի կորսնցներ, կը գոցէ վակոնին դուռը, և առանց ո և է մէկու բան ըսելու, բովանդակ կառախումբին վակոններուն դուռները կը կղպէ։ Ցետոյ, կառախումբը կանգ առածին պէս քննութիւն մը կը բանայ և կը յաջողի ձերբակալել ոճրագործները՝ կեղծ քահանան և սպան, որոնք նշանաւոր գողեր են եղեր Մոսկուայի մէջ։ Ոճրագործները իմացած են եղեր թէ վաճառականը 40,000 րուբլի ունի իրեն հետ և զայն սպաննելու դիտաւորութեամբ մտեր են անոր գտնուած վակոնը՝ ուր վերջապէս ի գործ դրեր են ոճիրը։ Երկուքն ալ ձերբակալուած են և 40,000 րուբլին ետ առնուած է իրենցմէ։

—Պաթումի նաւահանգիստը ընդարձակելու և բարենորոգելու համար, ռուս կառավարութեան կողմէ նշանակուեր է 12 միլիոն րուբլիի գումար մը՝ որ պիտի ծախսուի չորս տարուան ընթացքի մը մէջ։ Առեւտրական նախարարութեան ծրագրին համեմատ, Պաթումի նաւահանգիստը պիտի վերածուի ճիշդ այն միեւնոյն ձեւին՝ զոր ունի Անտվերպէն քաղաքին նաւահանգիստը։

—Երկրագործութեան և պետական կալուածներու նախարարութիւնը մեծ քանակութեամբ նաւթատու հողեր գտեր է Կիրկիզներու անապատին մէջ՝ Կասպից ծովի հիւսիս արեւելեան ափերուն մօտը։ Այդ նաւթատու հողերը քանի մը տասնաւոր տեղ կը բռնեն և ամբողջովին կը պատկանին կայսերական գանձարանին։ Կը հաւաստեն թէ քանի մը միլիոն փութ նաւթ կը պարունակեն անոնք, որով ա՛լ աւելի հարուստ կ'ըլլան նկատուին Պագուի նաւթահողերէն։

Հեռագիր
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 10 ապրիլ.— Հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ շատ մը կէտերու վրայ բազմաթիւ Պօէրներ կը տեսնուին որոնք կը սպառնան անգլիական բանակին կողերուն և ետեւին։ Անգլիական բանակին կացութիւնը հետզհետէ տագնապալից հանգամանք մը կը ստանայ։

—Սըր Ռըտվէրս Պըլըր գրաւած է Տրաքէնպէրկի մէկ կիրճը և կը փորձէ յառաջանալ, Օռանժի զինուորներուն ետեւի կողմը անցնելու նպատակով։

—Վերջին հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ բուռն ճակատամարտ մը կը կատարուի Ուէփէնէրի մէջ, որ Պազութոլանտի ու Օռանժի սահմանագլուխին վրայ և Սմիթֆիլտի ու Լէտիպրանտի մէջտեղը քաղաք մըն է։ Ճակատամարտին արդիւնքը յայտնի չէ։

—Պիկկարսպէրկի զօրքերուն օգնութեան պիտի ղրկուին երկու հազար Պօէրներ ու 18 թնդանօթ։ Սըրինկֆօնթայնի և Կալարսֆօնթայնի մէջ Պօէրները գրաւեր են երկաթուղիի ճամբան։

—Լորտ Ռօպէրթսի ղրկուած տասը հազար ձիերը Պլէօմֆօնթայն հասան, առանց Պօէրներուն ձեռքը անցնելու։

—Մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պազութօները ապստամբեր են անգլիական իշխանութեանց դէմ։

—Անգլիոյ Խորհրդարանին նիստերը ապրիլ 30ին յետաձգուեցան զատկական տօներուն առթիւ։

—Անգլիացիները կը շարունակեն Պէյրա ցամաք հանել մեծ քանակութեամբ ռազմամթերք, պաշար ու ռազմական իրեղէններ։

ԱՇԱՆԹԻՆԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.— Աշանթիներու ապստամբութեան մասին առնուած վերջին լուրերու նայելով, կացութիւնը վրդովիչ է, վասն զի անգլիական զինուորներուն թիւը անբաւական է։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ

ԹԷՀՐԱՆ.—Խոյի մէջ պատահած երկրաշարժէն երեք չորս գիւղ բոլորովին քանդուեր և երեք հոգի մեռեր են։ Խոյի ժողովուրդը վրանի տակ կը բնակի։ Թէհրանէն ու Պարսկաստանի միւս կողմերէն օգնութիւններ կը ղրկուին։ Պարսիկ կառավարութիւնը վրաններ յատկացուց օտար հիւպատոսներուն որոնք վրանի տակ կը պաշտօնավարեն։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Անգլիական վերջին պարտութիւնները ազդած են գիներուն վրայ, որովհետեւ սակարաններու մէջ ոչ միայն գործառնութիւնները տկար են, այլ և սակերը շատ թոյլ, այնպէս որ մէկ քանի օրէ ի վեր, թէեւ քիչ քիչ, բայց վերջապէս անկման կը ձգտին գիները, որոնցմէ է՛ն աւելի Թրանսվալը ինկած է, որ հոս հազիւ 67ուկէս ֆր. կարժէ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	06
Ամէնէն բարձր գին	»	25	06
Ամէնէն վար գին	»	25	05
Րումէլիի Երկթ. գոց.	Ֆր.	123	87
Ամէնէն բարձր գին	»	124	25
Ամէնէն վար գին	»	123	62

ԲԱՑՈՒՄ 29 Մարտ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Բ. Կ.	25	04
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	123	25
Օսմանիյէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քուէտի Ժէնէրալ Օթթմ.		3	34
Պօս. Օթ. Շամտ է Վալէօռ	Ա. Ո.	0	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	35
Թրամուէյ բաժնեթ.		705	—
» ժուիսանս		239	—
» պարտաթ.	Ֆր.	483	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	483	—
Թրանսվալ	»	68	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	16
Անգլիական ոսկի	»	110	10
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	15
Ֆրեմից	»	51	07
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	08
Քէթալիք	»	84	20
Րուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	«	61

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	—
» » » չէք	»	109	25
Բարիզ » »	Ֆր.	23	08¾
» » » չէք	»	23	0[illegible]¼
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	31
Վիեննա չէք	Ֆիօր	21	90

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 11 Ապրիլ

Անգլիական Քոնսոլիտէ	101	31
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	46	50
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	22	75
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.	22	68
Օսմանեան Պանքա	13	—
Ռուսական 1890	103	—
Հելլենական 5%	41	—
» Մօ օրօլ	46	25
Պուլկարական 1888	85	—
Էժիպսիէն իւնիֆիէ	105	25
Տօմինիալ	108	—
Թրանսվալ	2	78
Ալթըն երկաթուղի	10	—
Փոխառինութ ւն	25	450

ԲԱՐԻԶ, 11 Ապրիլ

Ֆրանս. Ռանթ 3%		101	55
» » 3½%		103	25
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	20
) գոց.	»	23	20
» » » Բ.		—	—
« « « Գ.	»	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	577	—
Օսմանիէ	»	422	—
Րումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	125	25
Օսմ. մաքսատուն	»	507	50
Օսմ. Ռէժի	»	330	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4%		481	—
Քուէտի Լիօնէ		1116	—
Իտալական Ռանթ	»	94	55
Սպանիական արտաքին	»	73	07
Էժիպսիէն իւնիֆիէ		—	—
Թրանսվալ	»	69	75
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	205
Ֆրամագէզ	»	63	50

ՊԷՐԼԻՆ, 11 Ապրիլ

Ռուպլը	»	216	60
Րումէլիի երկաթուղի	»	121	10
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	285

ՎԻԷՆՆԱ, 11 Ապրիլ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	249	90
Րումէլիի երկաթուղի	»	120	50
Օսմ. Ռէժի	»	159	50

ՊՐԻՒՍԷԼ, 11 Ապրիլ

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	23	—
Րումէլիի երկաթուղի	123	50

Տr. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ
ԱՇՆԱՆ ՏԵՐԵՒՆԵՐ (Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ)
ՀԵՏԵՒԱՆՔ ԵՒ ԴԱՐՄԱՆ ԴԻՋՈՒԹԵԱՆ

Ամենէն ամօթխած ծնողքներն իսկ, առանց խղճահարութեան կրնան իրենց զաւակաց յանձնարարել այս գիրքը, որ խիստ չափաւոր եւ համեստ լեզուով կը խօսի եւ գործնական դարմաններ ցոյց կուտայ ընտանեկան յարկերուն տակ ողբալի նախճիրներ գործող եւ գրեթէ տարափոխիկ համաճարակի մը հանգամանքը ստացող ախտ յատուկ վատ ունակութեան մը վրայ, որ դեռափթիթ պատանիներն ու ծաղկերամ երիտասարդները կը թառամեցնէ։ Արդէն երկրորդ տպագրութեան արժանանալը ինքնին ցոյց կուտայ գործին օգտակարութիւնը. հետեւաբար ջերմապէս կը յանձնարարուի ամէն դասակարգի ընթերցողներու։

Գին 4 ղրուշ

Կեդրոնատեղին է Ց. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ վաճառատունը, թիւ 27, Ցինճանըլար եօգուշու, Կ. Պոլիս. Կը գտնուի ամէն գրավաճառներու քով։

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Հիմնեալ 1828—1829ին

1828
L'UNION
DE PARIS

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ
97 Միլիոն
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ
137 Միլիոն
Ընկերութեան դրամատունն է
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ
Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Տնօրէն
Սէնտօն էֆ. Բօյաճըլեան
Կենաց ճիւղին տեսուչ Մէհրան էֆ.
Տէր Ներսէսեան
Կ. Պոլիս, Կալաթա, [illegible]
Խան, Օսմ. Պանքային դէմ։

ՎԱՐՁՈՒ ԿԸ ՏՐՈՒԻՆ լաւ կահաւորուած, աքանչելի տեսքով, օդաւէտ ու շատ աժանագին սենեակներ՝ որոնք կրնան օգտակար ըլլալ մանաւանդ ընտանիքներու։

Դիմել Խաչիկ Կօլօսեան Տունը, Բերա, Թէփէ-Պաշի, թիւ 23՝ ժառտէնին դէմը։
Արագ սպասարկութիւն։
9—20 554

ՕԴԴԻ ՄՕՌԻՒ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ 1888
Երլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ.
Պարոնայք Օգող եւ Ֆուռն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի ռչակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Օ. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ՀԱՐՍՏԱՆԱԼՈՒ ԴԻՒՐԻՆ ՄԻՋՈՑ

Անոք, անօգնական տղայ մըն էի ես։ Հարստանալու իղձէն բռնկած, Աֆրիկէ՝ Թրանսվալի ոսկեհանքերը վազեցի. սրտմտմաչուք չպատճառելու համար զանց պիտի ընեմ պատմել հոն քաշած տառապանքս. այսչափը միայն գիտցէք որ, եթէ ոսկեհանքերը ոմանց հարստութեան պատճառ կ'ըլլան, ապահովապէս ուրիշ մեծագոյն մասի մըն ալ առողջութեան փճացումին և կեանքին խորտակումին պատասխանատու են։ Բաղդը ժպտեցաւ ինծ. հինգ վեց տարի տառապանք քաշելէ վերջ բաւական կարեւոր գումարով մը հայրենիքս վերադարձայ. սակայն աւա՛ղ ալ ոյժ չունէի հարստութիւնս վայելելու։ Թրանսվալի չոր, հեղձուցիչ, վատառողջ հանքերը առողջութիւնս խանգարած էին։ Ախորժակ բնաւ չունէի և ինչ որ ուտէի, ստամոքսիս վրայ կը ծանրանար. ուժս սպառած էր ծունկերս. կը դողային. գիշերները բնաւ չէի քնանար և եթէ վայրկեան մը մրափէի, սոսկալի մղձաւանջներով սրտնդոստ կը ցատկէի։ Ճաշէն վերջ, ստամոքսիս մէջ խիթեր կզգայի. գլուխս կը դառնար աչքերս կը մթագնէին։ Շատ մը դեղեր փորձեցի սակայն և ոչ մէկէն օգուտ տեսայ. վերջապէս բժշկի մը յանձնարարութեամբ և ՌՕՊԼԸՇՕ անուն դեղը սկսայ գործածել և երեք օր վերջ ախորժակս բացուիլ սկսաւ։ Շարունակելով ՌՕՊԼԸՇՕն հետզհետէ քունս կանոնաւորուեցաւ. մարսողութիւնս ու բնական պէտքերս իրենց սովորական վիճակը ստացան և երկու երեք ամիսէն կատարելապէս առողջացայ։ ՌՕՊԼԸՇՕն Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ կը ծախուի։

466 Գ 7—13

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՍՔԵՐԻ

(28) Նիզամիէ իտարէսինտէ պուլունան Ֆապրիգայը Հիւմայունլար իչիւն միւպայաա վէ քօնթրաթօյա րապթ օլունմագ իւզրէ մէվզըը միւնագասատա պուլունան իքի եիւզ պին քանթարը ճէտիտ էրեյլի մատէն քէօմիւրինին պէհէր քանթարը ճէտիտի օն տէօրթ պուչուգ զրուշտա թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ հուլուլ իտէճէք Նիսանը րումինին պիրինճի ճումա էրթէսի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն փիյաթը մէզպուրէտէն Թէնզիլաթ իճրասը իլէ մէզքիւր էյմէզաար քէօմիւրին իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը վալայը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիէ տաիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենածին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բերէզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, ուստի իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նօդր-Տամ տէ Վիքդուառ փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին երաշխաւորուած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ Փր.։ Ապահովագրութիւն որ կը գանձէ՝ 4,545,160,943 Փր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 Փր., 1897էն 1,424,000 Փր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոնց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ տակաւին չէք, խնդրեմ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք երբեւ հասու թարեք գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեկճարներու եւ արբուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի գին մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւնք բու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քէնիշ-Գատուլիքալ
192 Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վոյվոտա փողոց Վիթալիս խան Գալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
[illegible]

Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	[illegible]	4561
Էթրուրիա	7713	[illegible]	2574
Սէրվիա	7391	[illegible]	2401
Աուրանիա	7268	[illegible]	2395
[illegible]	5587	[illegible]	3164
[illegible]	5517	[illegible]	2246
[illegible]	4300	[illegible]	2144
[illegible]	4557	[illegible]	1836
[illegible]	3168	[illegible]	1851
[illegible]	1878	[illegible]	12950
[illegible]	1814	[illegible]	12950
[illegible]	1845		

Շէրպուրք չոգենաւը, Նաւապետ Քարպինս, ընդհանուր վաճառքով Լիվրբուլէն հոս կը սպասուի դէպի ապրիլ 20ին (Ն. Տ.)։
[illegible] ՀՈՒԼԻ և ՍԻԿԵՐ
[illegible] et Seager
Մէյմանէթիք խան, Թիւ 6, 7, 8, Գալաթիա. [illegible] 25

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ.ՐՔ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԷՐԱ 396
([illegible] Զէզայիրլեանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատառապեալ ցաւած ակռաներն [illegible] կը լեցնեն. [illegible]

Նորաձեւ [illegible] ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, [illegible]

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ [illegible]

Ս. Գ. [illegible] կիրակի օրերն ալ, ([illegible]) [illegible]

Մտնել.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ !! 197

NEVRALGIES

Անգար Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տօքթէօր CRONIERի
ՀԱԿԱՋՂԱՑԱՒԱՑԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐՈՒՆ
Տուփը 3 ֆրանք, ճամբու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet Monnaie փողոց Թիւ 23։ Կը ծախուի նաև բոլոր դեղարաններու մէջ։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուական ը
([illegible]0 Սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին կա ՈՒԻՍ Խէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմբնս
Ցանկոյեան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի ճամի հավլուսը փողոց,
Օսմ. Նամազկահին դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաւօխ
Մարբուճըլար, Զարըլըը խան, Թիւ 21 194

ԼԱՆՔԱԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ,
ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 247 միլիոն. | 1872էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 280 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմօն Ջիւլի, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռոտոլֆ Հօեօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօեօս, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գօլոմօն Նաքօ, » » » »
» Անթուան Բրօքէշ ա'Օսթէն.
Թէոտոր Բօնձէն
Ժան աը Վէնիկ-Ինկէնհայն

Կառավարութեան Քօմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻԻՔ, Կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բէրա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 202

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	27,000,000
Պահեստի դրամ	»	52,002,500
Տարեկան հասոյթ	»	70,339,912

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիներով։ 514

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիտոս խան. 20 21 22

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է
ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «իբօֆօսֆիթ տը շօ է տը սոտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ բնաւ ուրիշ դեղ մը աւոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԸ (ալրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակալութիւն ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ 531

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Տօմօ	1687	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Տօնկօ	2906	Կրօանօ	1895	Մարէնկօ	2278	Սաֆֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Տօրսօ	395	Հիրօ	775	Մարզէլլօ	3709	Սէրպօ	1736
Արիօսթօ	2377	Էրաօ	4511	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1832	Ֆօմինօ	937	Հինտու	3720	Մէլօ	1057	Սպէրօ	1200
Պօրօտինօ	1284	Ֆալքօ	2383	Հօրաթիօ	2600	Մօնթէվիտէօ	1735	Թասսօ	1328
Պրաւօ	1076	Ֆրանքօ	1718	Հումպէր	598	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1545
Պրունօ	841	Ֆինտօ	504	Իտալօ	2854	Նէրօ	1088	Թօպօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Իպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օթօ	4100	Թոլէտօ	1470
Գէլլօ	1671	Ջիլտորաստօ	1520	Ջունօ	1080	Օթէլլօ	4036	Թօրպէտօ	487
Գոլումպօ	1337	Էրեսօ	1481	Ջէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրուկվէյ	3228
Գամէօ	1344	Յօրօ	954	Զօլտինօ	2307	Փալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Դագօ	1094	Ջինկալի	1825	Քօւնօ	1700	Բելօ	510	Վօլօ	1339
Զէրպինօ	2729	Ջիամինօ	849	Լէօ	1053	Բլատօ	2225	Վօլկանօ	3396
Սիսէրօ	1834	Ջրանկասօ	4582	Լէաանտրօ	2272	[illegible]	1665	Զէնօ	1850
Դիտօ	2687	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլորատօ	4235	Կիտանօ	1243	Լօրէնցօ	3181	Ռօմէօ	1782		

Քլիօ չոգենաւը, Նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Իպրօ չոգենաւը, Նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 14ին։

Մուրիլլօ չոգենաւը, Նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 6ին և 20ին հոս կը սպասուի։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՉՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP[...] RUSS[...]

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 28/10 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ. 29/11 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (ճամբորդելով Աղեքսանդրէթ, Բորտ-Սաիտ, Յաֆա, Պէյրութ եւ Բ...)։
Եշ. 30/12 Օտէսա ժամը 9ին միջօրէէն առ...
Եշ. 30/12 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Բաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի
Ուր. 31/13 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Ապրիլ 16ին Ժօռժի, Անատոլուի եզերք...
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Ապրիլ 11ին Սիռէասի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։
» 17ին Ժօռժի, ուղղակի Մարսիլ...
Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2 կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաքէօյ վրայ։ 516 Թ. ՌԸՇՈՒԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերպուլէ, Գլասկօյէ, [illegible]
[illegible]

Անուանք	Թօնաժ	Անուանք
Բամսէս	3000	Թիպա
Անուբիս	3000	Նէքթիպ
Թէպաս	3000	Օսայրիս
[illegible]	3000	Ֆէլա
Մէմֆիս	3000	Օֆիանը
Սամանուտ	3000	[illegible]
Փթաղօմէոս	2500	Սայիս

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիքթօլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվերպ...

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

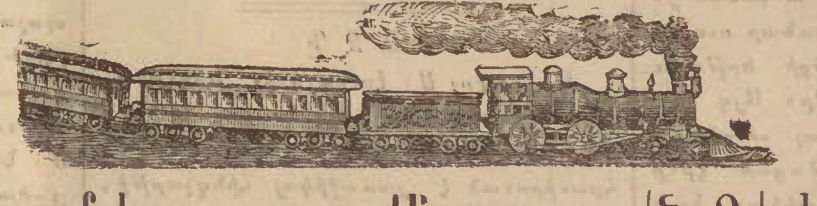

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1900 Մարտ. 1 |Ն.Տ.| հինգշաբթիէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 34 Խառն Առտ. ժ. վ.	Թ. 2 ժամբ. Առտ. ժ. վ.	Թ. 4 ժամբ. Առտ. ժ. վ.	Թ. 6 ժամբ. Իրիկ. ժ. վ.	Թ. 36 Խառն Իրիկ. ժ. վ.	Թ. 8 ժամբ. Իրիկ. ժ. վ.	Թ. 10 ժամբ. Իրիկ. ժ. վ.	Թ. ժամբ. Իրիկ. ժ. վ.	Թ. ժամբ. Առտ. ժ. վ.	Թ. ժամբ Առտ. ժ. վ.	Թ. ժամբ. Առտ. ժ. վ.	Թ. ժամբ. Առտ. ժ. վ.
Քարաքէօյ Կամուրջ	մկն.	12 20	2 32	4 5	6 20	8 7	10 30	11 30					
Հայտար Փաշա	ժմն.	12 45	2 57	4 30	6 45	8 32	10 55	11 55					
	մկն.	1 10	3 6	4 42	6 55	8 47	11 5	12 5					
Քըզըլ Թօբրաք	»	— —	3 13	4 49	7 2	8 57	11 12	12 12					
Ֆէնէր Եօլու	»	1 21	3 17	4 53	7 6	9 2	11 17	12 17					
Կէօզ Թէփէ	»	— —	3 22	4 58	7 11	9 8	11 22	12 22					
Էրէնքէօյ	»	1 31	3 27	5 2	7 16	9 13	11 28	12 27					
Պօսթանճըք	»	1 40	3 35	5 10	7 24	9 24	11 36	12 35					
Մալթէփէ	»	1 51	3 46	5 20	7 34	9 38	11 46	12 45					
Քարթալ	»	2 5	3 57	5 31	7 46	9 54	11 57	12 56					
Բէնտիք	ժմն.	2 15	4 5	5 39	7 54	10 5	12 5	1 4					
	մկն.	2 23				10 16							
Թուզլա	»	2 45				10 41							
Կէյպզէ	»	3 6				11 7							
Տիլ Իսքէլէսի	»	3 28				11 33							
Թավշանճըլ	»	3 38				11 44							
Հէրէքէ	»	3 56				12 5							
Եարըմճա	»	4 16				12 25							
Թիւթիւն Չիֆթլիք	»	4 29				12 41							
Տէրինճէ	»	4 40				12 56							
Իզմիտ	ժմն.	4 53				1 12							
	մկն.	5 13											
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»	5 50											
Սապանճա	»	6 20											
Համիտիէ	»	6 46											
Կէյվէ	»	7 36											
Աք Հիսար	»	8 1											
Մէքէճէ	»	8 37											
Լէֆքէ	»	9 6											
Վէզիր Խան	»	9 43											
Պիլէճիք	ժմն.	10 24											
	մկն.	10 34											
Քարաքէօյ	»	11 46											
Պօզիւք	»	12 29											
Ինէ Էօնիւ	»	1 17											
Չուքուր Հիսար	»	1 48											
Էսկի Շէհր	ժմն.	2 28											
		երեկ.											

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 1 ժամբ. Առտ. ժ. վ.	Թ. 3 ժամբ. Առտ. ժ. վ.	Թ. 5 ժամբ. Առտ. ժ. վ.	Թ. 31 Խառն Առտ. ժ. վ.	Թ. 7 ժամբ. Առտ. ժ. վ.	Թ. 9 ժամբ. Իրիկ. ժ. վ.	Թ. 11 ժամբ. Իրիկ. ժ. վ.	Թ. 33 Խառն Առտ. ժ. վ.	Թ. ժամբ Իրիկ. ժ. վ.	Թ. ժամբ. Առտ. ժ. վ.	Թ. ժամբ. Առտ. ժ. վ.
Էսկի Շէհր	մկն.	Այս կառախումբը պիտի բանի Ապրիլ 1էն	Այս կառախումբը պիտի բանի մինչեւ Մարտ 31						11 —			
Չուքուր Հիսար	»								11 39			
Ինէ Էօնիւ	»								12 13			
Պօզիւք	»								12 47			
Քարաքէօյ	»								1 21			
Պիլէճիք	ժմն.								2 11			
	մկն.								2 21			
Վէզիր Խան	»								2 58			
Լէֆքէ	»								3 37			
Մէքէճէ	»								4 13			
Աք Հիսար	»								4 40			
Կէյվէ	»								5 5			
Համիտիէ	»								6 1			
Սաբանճա	»								6 19			
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»								6 47			
Իզմիտ	ժմն.								7 24			
	մկն.				12 —				7 44			
Տէրինճէ	»				12 23				8 —			
Թիւթիւն Չիֆթլիք	»				12 34				8 10			
Եարըմճա	»				12 50				8 22			
Հէրէքէ	»				1 22				8 48			
Թաֆշանճըլ	»				1 36				8 58			
Տիլ Իսկէլէսի	»				1 48				9 8			
Կէյպզէ	»				2 24				9 38			
Թուզլա	»				2 46				9 56			
Բէնտիք	ժմն.				3 10				10 15			
	մկն.	11 55	12 34	1 56	3 20	5 49	7 37	9 17	10 25			
Գարթալ	»	12 4	12 43	2 6	3 32	5 58	7 47	9 27	10 42			
Մալթեփէ	»	12 15	12 54	2 17	3 48	6 10	7 58	9 39	11 2			
Պօսթանճըք	»	12 25	1 4	2 27	4 2	6 20	8 8	9 49	11 17			
Էրէնքէօյ	»	12 35	1 13	2 37	4 16	6 28	8 17	9 59	11 30			
Կէօզթէփէ	»	12 39	1 17	2 41	4 20	6 32	8 21	10 3	— —			
Ֆէնէր Եօլու	»	12 45	1 23	2 46	4 25	6 37	8 26	10 8	11 41			
Գըզըլ Թօփրաք	»	12 49	1 27	2 50	4 29	6 41	8 30	10 12	— —			
Հայտար Փաշա	ժմն.	12 55	1 33	2 56	4 37	6 47	8 36	10 18	11 51			
	մկն.	1 3	1 41	3 4	4 50	6 55	8 44	10 26	12 5			
Քարաքէօյ Կամուրջ	ժմն.	1 28	2 6	3 29	5 15	7 20	9 9	10 51	12 30			
									երեկ.			